

2. ČTVRTLETÍ 1988

K PLNÉ DŮVĚŘE V KRISTA

ÚVOD

Studovat během jednoho čtvrtletí Abakukovo proroctví spolu s listem k Židům se může na první pohled zdát neobvyklé. Nejen proto, že Abakuk se nestuduje tak často, zatímco zvěst epištoly k Židům je dnes zvlášť aktuální, ale i proto, že zatímco Abakuk se zabývá hrozbou babylónského vpádu do Judstva, ve středu listu k Židům stojí Ježíš Kristus — náš velekněz. Přece však mají obě knihy něco společného. V obou hraje významnou roli známá, reformací zdůrazněná zásada: „Spravedlivý bude žít z víry“ (Ab 2.4; Žid 10.38). Společné studium obou poselství nás bezpečně přivede na jedinou schůdnou cestu — na cestu plné důvěry v Krista.

Abakukova kniha vznikla o několik desetiletí dříve, než Nabuchodonozor odvedl obyvatele Judstva do babylónského zajetí. V této době všeobecného odpadnutí v Jeruzalémě vládnul Joakim. Abakuk začal svoji prorockou službu přibližně v době působení proroka Jeremiáše. Jeho proroctví se dotýká problému, který nás dnes zajímá stejně, jako lidi ve všech dobách: Proč Bůh dovoluje, aby se zlo šířilo takřka bez zábrán?

Se svým problémem se Abakuk obrací přímo na Boha. A Bůh na jeho otázky odpovídá: dopředu oznamuje, co se stane s judským národem a co s babylónskými dobyvateli, které použije jen pro potrestání Judv. Tyto Boží odpovědi mají velký význam pro každého kdo uprostřed mnohých pochybností hledá jistotu a důvěru. Bůh proroka vybízí k rozhovoru, protože ho chce naučit lépe rozumět Bohu a jeho cestám. Abakuk postupně nabývá pevné přesvědčení, že Bůh má vždy všechno pod kontrolou, získává jistotu, že Boží cesta je pro všechny tou nejlepší cestou.

VÍTĚZSTVÍ NAD POCHYBNOSTMI

Základní verš: Abak 2,4

I když věřící člověk ví, že ho životem provází Bůh, přece si klade otázku: „Proč?“ Šestileté děvčátko umírá na leukémii a rodiče se ptají: „Proč nám ho Bůh bere?“ Mladá žena ztrácí svého muže při autonehodě a z úst jí vyklouzne otázka: „Proč to Bůh dopustil?“

Tyto otázky vznikají ze dvou příčin. Někdy se ptáme, proč Bůh nezasáhne. Zdá se nám, že nedělá nic a stará se o nás málo. Někdy pochybujeme o tom, že je to Boží vůle. Ne všechno odpovídá Boží vůli, ale Bůh to přece dopouští a proto se ptáme: „Proč se mnou Bůh zachází tak tvrdě? Zasloužil jsem si to snad? Kde je jeho spravedlnost?“ Podobné otázky pokládá ve své knize i prorok Abakuk. Škoda, že tak málo křesťanů si uvědomuje hodnotu této prorocké knihy. Její pokyny, jak překonat pochybnosti, jak dosáhnout dynamický, radostný život důvěřivé jistoty skutečně zvláštním způsobem uspokojují naše tužby.

Tento úkol vychází z Abakukova rozhovoru s Bohem. Každý v něm promluvil dvakrát. Prorok formuloval svoji otázku takto: „Proč Bůh nečinně přihlíží tomu, jak se v Judstvu rozmáhá bezbožnost?“ Bůh odpovídá, že dovolí zásah, kdy Babylón dobude Judsko a tím svůj lid potrestá za jejich hříchy. Bůh věděl, že jeho odpověď bude pro proroka představovat nový problém. Juda je zlý, ale Babylon je ještě horší! Chce tedy Bůh trestat Judovu nevěru národem ještě horším? Zděšený prorok se dožaduje odpovědi. A Bůh nemlčí — řeší všechny pochybnosti vyvolané otázky. A tímto řešením je neotřesitelná důvěra v Boha. Tato pronikavá analýza mění krizi víry na vítězství důvěry.

Bůh nemlčí

1. Jak vyjádřil Abakuk problém své víry? (Ab 1,1—2)

Abakuk bývá někdy označován za „volnomyšlenkáře“ mezi proroky, ale v podstatě se svědomitě a čestně vyrovnává s problémy víry. Netváří se jakoby neexisto-

valy ani o nich nemlčí, ale předkládá je Bohu, který je nejpopovanější k jejich řešení.

Kniha vznikla dřív, než v r. 587 Nabuchodonozor zničil Jeruzalém, protože Šalomounův chrám ještě stál (Ab 2,2). Zatím se i vojenské tažení Kaldejců považovalo za nemožnost (Ab 1,5–7). Prorok tedy působil okolo r. 630 př. Kr.

2. Proč proroka tak trápí zdánlivé Boží mlčení a jaké jsou následky násilného odstranění Božího zákona? Ab 1,2–4

Abakuk hluboce přesvědčený o Boží spravedlnosti a moudrosti nemůže pochopit, proč Bůh při pohledu na nesnesitelné bezpráví zůstává zdánlivě nečinný. Na některé otázky se těžko odpovídá, ale jsou mé otázky otázkami věřícího? Čekám trpělivě na Boží odpověď a jsem ochoten se podle ní zachovat?

Bůh zasahuje

3. Které důležité podrobnosti obsahuje Boží odpověď? v. 5–11

Boží zásah proti hříchům Judska bude překvapivý, rozhodný a včasný. Jeho rozsah předěsí všechny. Jak mylné představy o Bohu měl prorok! Bůh nezůstával lhostejný vůči nepravostem judské společnosti, věděl o nich a trápil se. Nepřihlížel nečinně, ale konal podle vlastního časového harmonogramu. Protože Juda pošlapal Boží zákon, podmaní si ho Babylóňané podle „práva silnějšího“, které bude muset respektovat. Bůh sice nepřehlíží takové zvrácenosti Kaldejců (v. 7.11.), ale dočasně je použije jako nástroj soudu.

4. Co mohli babylónští mocnáři očekávat? (Jer 50,1.3; 51,1.4.5)

5. Jaký je stav lidské společnosti před Ježíšovým návratem? 2 Tim 3,1–5

6. Jak reagoval Abakuk na Boží záměr? Ab 1,12–13

Prorok má nový problém. Boží odpověď, které se tak dožadoval, vzbudila novou otázku: Může Bůh hledět na to, že „nešlechtník pohlcuje spravedlivějšího než je sám“? To přece není v souladu s Boží svatostí — zdá se, jakoby to odporovalo mravnímu pořádku vesmíru.

7. Kde máme hledat řešení a na co nesmíme zapomenout? v. 12.17

Na stráži

8. Jak se prorok zachoval? Ab 2,1

Prorok zaujal postavení strážce, aby viděl a slyšel Boží odpověď na svou námitku. V důvěře očekával na Hospodina. Ve v. 12 první kapitoly vyjádřil naději, že Bůh svůj lid úplně nezahradí a ve v. 1 kapitoly druhé ukázal, že je připraven přijmout Boží řešení.

9. Jak na základě těchto dvou míst řešit problém nedůvěry dnes? (Ab 1,12; 2,1)

Abychom byli připraveni na pochybnosti, připomínejme si, jak nás Bůh vedl v minulosti. Při modlitbě, během studia Písma a rozjímání očekávejme s otevřenými očima a ušima Boží odpověď.

10. Cím a jak měl prorok zdůraznit spolehlivost Boží předpovědi o babilónském vpádu? Ab 2,2—3

„Desky“ znamenají hliněné tabulky, které se tenkrát používaly na psaní. Čtenář měl proroctví jasně a jednoznačně porozumět. I když se vpád neuskuteční okamžitě, proroctví se svým časem splní, i když se bude zdát, že prodlívá a zklame.

11. Co je důvodem oddálení naplnění proroctví a proč nemá být důvodem k pochybnostem? 2 Petr 3,3—4.8—9

Důvěřuj mi

12. Jak zní Boží zásadní odpověď na otázky člověka, které pramení z pochybností? Ab 2,4

Použitý hebrejský výraz pro „víru“ znamená i „pevnost“, „spolehlivost“, „věrnost“ a „pravdivost“. Takový vztah k Bohu má člověk v životě mít. Důvěra v Boha plyne z jistoty, že Bůh povede, bude chránit a požehná těm, kteří plní jeho vůli. Abakuk je přesvědčen, že ten, kdo žije v pevné důvěře v Pána, bude zachráněn, zatímco ten, kdo se „vypíná“, zahyne pro svou pýchu a hříšnou zvrácenost. Křesťan má neochvějnou důvěru k Bohu v jasném světle i v děsivé temnotě. Zůstává Bohu nablízku, i když nedokáže pochopit všechno, co by chtěl.

Souhrn a naučení

Porovnej, jak s pochybnostmi zápasili jiní! Job 42, 1–6; Žalm 73. Jakou odpověď dává Pán Ježíš? Luk 13,1–5; Jan 9,1–3. O kom prohlásil Kristus: „Nepovstal mezi syny narozenými z ženy větší“? Jak si potom vysvětlit jeho tragickou smrt?

Každý člověk, věřící i nevěřící, zápasí s palčivými osobními problémy. Věřící je však předkládá Bohu, kterému důvěřuje, i když jeho odpovědím někdy patřičně nerozumí. Trápí mne, jak se kolem vzmáhá násilí a nepravost? O co se opírá naše jistota, že Bůh má světové události stále pod kontrolou? Jsem bdělý v modlitbách a zkoumám vroucně Písmo, abych slyšel Boží odpověď na své problémy, a podle ní se zachoval?

2. úkol – 9. dubna 1988

BŮH VLÁDNE

Základní verš: Ab 2,20

Boží odpověď na otázku proroka nám prozradí víc o tom, proč a jaký rozsudek vynese Bůh nad těmi, kteří zavrhli jeho dobrotu. Bůh zůstává věrný, a proto lidé, kteří mu důvěřují, mohou mít pevnou jistotu víry. Bůh dodnes vládne, a své plány uskutečňuje v pravý čas. Spravedliví se nemusí znepokojoval, i když splnění zaslíbení nepřichází hned.

Ustaranému prorokovi Bůh vylíčil takové podrobnosti o zkaženosti Babylóňanů, o kterých neměl ani potuchy.

Pýcha, chamtivost, falešná jistota, nespravedlnost a krutost, opilství, vykořisťování a modloslužba, to vše vedlo k tomu, že nad Babylónem Bůh pětkrát vyslovil „běda“. Pád Babylóna však nezpůsobilo Boží svévolné rozhodnutí, ale zákonitý důsledek těchto hříchů. Takto Abakuk postupně přichází k závěru plné osobní důvěry: „Hospodin je ve svém svatém chrámu! Ztiš se před ním, celá země“ (Ab 2,20). Před ním musí umlknout každá pochybnostmi živená lidská horlivost. Prorok se zříká dalších otázek, pochybnosti miznou a při-

chází pokorná jistota a osobní důvěra v živého Boha.

Pyšná chamtivost

1. Proč je pyšný a nenasytný krutovládce předem odsouzen k zániku? Ab 2,5–6

Na počátku Babylóna byla stavba věže v Sinear, která měla stavitele zabezpečit před příchodem Boží spravedlnosti. Boží odpovědí bylo zmatení jazyků. Tím se Babylón stal symbolem satanského sebepovyšování nad Boha (Izai 14,3...), které je předem odsouzeno ke zmatku a zániku. Nový zákon jím označuje všechny síly, které bojují proti Bohu a jeho lidu (Zjev 14,8; 16,19; 17,5), které nakonec zničí sám Bůh.

Nabuchodonozorův nápis z Babylóna, jak je v Berlínském muzeu, zní: „Já jsem svaté město, Babylón, učinil slávou velkých bohů a jeho znovuvystavením je vznešenějším, než kdykoliv předtím. Postaral jsem se, aby chrámy bohů a bohyň zářily jako jasný den. Žádný král ještě nikdy doposud nevytvořil to, co jsem na počest Marduka vystavěl já“.

2. Jak reagoval na takovou troufalost Bůh? Dan 4,25–29; Iz 13,17–19. Proč považuje Bůh pýchu za takový hřích?

Člověk, který se cítí být dokonalým, myslí si, že je dost dobrý, je spokojen se svým stavem. Netouží po spravedlnosti ani po milosti Pána Ježíše. Pýcha necítí žádnou potřebu a tím si uzavírá srdce před Kristem i nesmírným požehnáním, které přišel udělit. V srdci pyšného člověka není pro Ježíše místa. Na Bohu jsme však vždy závislí, protože on nás stvořil, „v něm totiž žijeme, hýbeme se a trváme“ jak řekl Pavel (Skut 17,28).

3. Podle jaké zásady jedná Bůh s těmi, kteří ve své pýše a chamtivosti jsou schopni „jít přes mrtvoly“? Ab 2,7–8; Gal 6,7; Mat 26,52.

Ten, kdo jedná tvrdým a nelaskavým způsobem, se nesmí divit, když mu bude stejně odplaceno. Sebe-povyšování a žádostivost však nezanikly pádem Babylón-

na, ale pronikají do našich sborů. Znáš a používáš lék proti této nákaze?

Falešná jistota

4. Co v lidských snahách o bezpečnost odsuzuje druhé Boží běda? Ab 2,9–10.

Touha Babylónu po vlastní bezpečnosti ho vedla k tomu, že „učinili konec mnohým národům“ a tím „hřešil proti sobě“. Sám přivodil svoji záhubu! Jak překvapivé a jak tragické! Hřích a sobectví ničí lidskou osobnost, škodí každému člověku a přivádí ho do záhuby i když sliboval svobodu a bezpečnost. Kruté násilí bývá často zapříčiněno obavou o vlastní bezpečnost.

5. Jaké výstrahy před falešnou jistotou vyslovil Pán Ježíš? Mat 6,19–21; Luk 12,15–21; Žalm 91.

Krutá nepravost

6. Které hříchy odsuzuje třetí běda? Ab 2,12; Jer 22, 13–14; Jak 5,4–6.

Babylón vzrůstal v moci n kráse z krve vykořisťovaných, podmaněných národů. Dokonce i v Judsku bylo po smrti krále Joziáše vykořisťování národa na denním pořádku. Problémem mnoha dnešních národů je mezinárodně organizované vykořisťování, zločinnost, prostituce, narkomanie a hazardní hry. To všechno vysává krev milionům lidí a vykořisťovatelům přináší astronomické zisky. Žádná společnost založená na zastrahování a obcházení zákonů však nemá dlouhého trvání. Nedomnívejme se však, že věřícího se tato výstraha netýká. Každý zápasí s pokušením získat osobní výhody, ne sice právě nezákonným, ale ani celkem čestným způsobem. Jsem čestný a bezúhonný i tehdy, když mne nikdo z lidí nevidí a nehrozí mi bezprostřední trest?

7. O čem nás poučuje výrok Ab 2,14, který zde vyniká jako oáza v poušti?

Původní souvislost se týká pádu Babylóna, který mnoha národům dokáže, že na trůnu je Bůh, který nastoluje a sesazuje krále (Dan 2,21; 4,32). Přenesený význam se dotýká budoucnosti, ve které už nebude

nadvláda žádného Babylóna, a kde Boží sláva naplní „nová nebesa a novou zemi, v kterých spravedlnost přebývá“ (2 Pet 3,13).

Víno smilstva a modly

8. Čím a proč se lidé opíjejí? Ab 2,15

Čtvrté běda se netýká pouze alkoholismu (Přísl 23, 29–35), ale na příkladu muže, který na hostině opíjí svého souseda, aby ho pak veřejně potupil a tím na jeho úkor pro sebe získal nějakou výhodu, odsuzuje cynismus dobyvatelů, kteří zajaté prince opíjeli, aby je pak zneuctili či povraždili. Každý, kdo se nestydí zneuctit druhého, aby sám vynikl, nakonec ztratí i svou vlastní čest.

9. Jaký postoj zaujímá Bůh k hříšníkovi, který svaluje vinu na nevinného? Proč je navádění mladistvého k provinění zvláště těžkým zločinem? Ab 2,15–16.

O těch, kteří žijí jako pohané, píše Pavel: „Ostupěli, propadli bezuzdnosti a s chtivostí dělají hanebné věci“ (Ef 4,19). Staví je do protikladu s těmi, kteří se z Ježíšovy pravdy od Krista naučili pravé lásce. I Petr varoval před svůdci, kteří „svádějí nezřízenými vášněmi ty, kdo se právě vymaňují ze života v klamu“ 2 Pet 2,18. Za to je očekávají těžké tresty.

10. Jak můžeme získat jistotu, že šíříme zdravý vliv a svým chováním nikoho nesvádíme k hříchu? 1 Tes 5, 21–23.

Protože Babylón svou ukrutností týral a zneuctíval okolní národy, sám bude muset pít z kalichu Božího hněvu. I duchovní Babylón „napájel všechny národy vínem svého smilství“ (Zjev 14,8), proto Bůh dá všem, kteří jednali podobně „napít z vína Boží rozhořčenosti, které je připraveno nezředěné v číši jeho hněvu“ (Zjev 14,10). Babylón byl už od pradávna zarytým nepřitelem Boží pravdy a Božího lidu. Zjevení jim označuje všechny náboženské organizace, které nerespektují pravdu Božího slova.

11. V čem spočívá nesmyslnost uctívání model? Ab 2, 18–19; Izai 40,18–20; 44,9–17.

Bláznovství Babylóňanů tkvělo v tom, že se spoléhali výhradně na svoji moc a materiální prostředky. Druhé

příkázání: „Neučiniš si rytiny...“ (2 Moj 20,4), je stále aktuální. Modlou se totiž stává všechno, co zaujme Boží místo, všechno, co milujeme a respektujeme víc než Boha. Mohou to být peníze, sláva, vlastní názory či pochybné zábavy. Nejsm snad takovým moderním modlářem?

Bůh vládne nade vším

12. Jaké myšlenky se ti samovolně vynoří při četbě Ab 2,20?

Z Boží odpovědi vynikají prorokovi zvlášť dvě věty: „Spravedlivý bude žít pro svou věrnost“ (v. 4) a „Hospodin je ve svém svatém chrámu“ (v. 20). Druhý výrok je vyvrcholením jistoty prvního. Boží dítě může bezvýhradně důvěřovat Bohu, protože dobře ví, že vševědoucí Bůh neustále vládne a uskutečňuje svůj odvěký záměr. Zpochybňovat Boží moudrost je opovržlivé! Bůh ujistil proroka, že hříchy Babylóna zná dobře a v pravý čas učiní jeho konec. I dnes můžeme žít v jistotě, že Bůh ovládá situaci na zemi a všechno „udržuje slovem své moci“ (Žid 1,3b).

13. Které biblické učení se zakládá na poznání, že „Hospodin je ve svém svatém chrámu“? Žid 8,1–2.

14. Co znamená „mlčet“ před Bohem?

Tiše a uctivě se máme chovat v Božím domě modliteb, ale i ten, kdo zpochybňuje Boží cesty, narušuje toto mlčení. Bůh je přítomen a všechno má ve své moci. I když nerozumíme všemu, co se z jeho dopuštění přihodí, i když se nám zdá, že dílo svých rukou opustil, náš duch by měl zachovat posvátné mlčení. Mlčet před ním znamená mít vztah důvěry.

Souhrn a naučení

Navzdory vnějšímu zdání měl Bůh i za Abakukových dnů celou situaci pod kontrolou. I kdyby se dělo cokoli, zůstává nám pevná jistota, že Bůh je ve svém svatém chrámě.

Neuskutečňujme své představy o materiálním zabezpečení na úkor svého života víry a proti křesťanskému svědomí. Když se kolem mne rozmáhá bezpráví, nezatvrzuje to moji vnímavost a odpor proti hříchu? Co mám dělat, abych své bližní varoval před

nebezpečím alkoholu? Neuctívám nějaké tajné modly? Dospěl jsem už ve víře v Krista k vnitřnímu pokoji, anebo stále ještě neznám pravý pokoj a nemám jistotu?

3. úkol — 16. dubna 1988

„VĚŘÍM, POMOZ MÉ NEDŮVĚŘE!“

Základní verš: Ab 3,18

Třetí kapitola je modlitbou, která se původně zpívala jako žalozpěv. Výraz „šigjonót“ označoval způsob přednesu. O hudebním pozadí svědčí i závěrečná poznámka: „Sbormistři. K mému strunnému doprovodu“. Jistě bychom si rádi poslechli její původní hudební podobu. Žel, nezachoval se nám ani nápěv, ani doprovod. Žalm, přednesený zpěváky z chrámu, musel být působivým melodramatickým celkem. Text písně je trojčlenný a každou část zpíval jiný hlas.

V první části zaznívá prorokova prosba k Bohu, aby v co nejbližší době oživil své dílo. Možná, že tato část se zpívala tichým a tlumeným hlasem, citlivě.

Druhá, nejrozsáhlejší a dramatická část obsahuje odpověď na Abakukovu prosbu. V moci a slávě přichází Bůh, obklopuje ho záplava světla a přichází spravedlivý soud. Hory i národy se před ním chvějí, řeky a moře se před ním rozdělují, slunce a měsíc se tiše zastavily. Bůh se zjevil ve svém majestátu, aby zachránil svůj lid a potrestal jeho nepřátele. Slova této části obsahují silný poetický náboj a můžeme předpokládat, že i hudba byla zvučná, výrazná a vítězná.

Závěrečná část je znovu mírná. Prorok je však na rozdíl od úvodní části naplněn hlubokým, vnitřním pokojem. Jeho mohutný osobní zážitek dodnes vyzařuje moc odevzdaného očekávání na Pána, radosti z toho, že Boží pomoc je nablízku ve všech životních problémech.

Abakukova třetí kapitola je jednou z nejkrásnějších kapitol Písma. Je však škoda, že i s celou jeho knihou ji většina křesťanů přehlídí. Básnické výrazy této kapitoly pomáhají hlubšímu porozumění dvou prvních a vedou nás k pevnějšímu uchopení křesťanské jistoty.

Touto oslavou víry dosahuje kniha svého vrcholu.

Abakukova prosba

1. Co je jádrem Abakukovy prosby? Ab 3,2.

Prorok touží po tom, aby už brzy uviděl Boží zásah. I dnes, v době únavy mnohých sborů, kdy ne jeden z lidí, kteří mají vést k duchovní svěžesti, zdřímnul, je modlitební úsilí o brzké Boží oživení mimořádně aktuální.

2. Jaký význam má prosba: „v hněvu na milosrdenství se rozpomeň“?

Když prorok slyšel, že Bůh potrestá hříchy Judska prostřednictvím Babylóna, prosil Pána, aby svůj hněv spojil s milosrdenstvím. Prorok měl obavy, jestli jeho milovaný lid nadcházející soudy vůbec přečká. Byla tato jeho prosba vhodná? Zapomíná Bůh při vykonávání svých soudů na milosrdenství? Projevují já touhu, abych sám osobně přispěl k oživení a obnovení sboru? Anebo sedím na lavici kritiků a všechnu svou sílu vynakládám na to, abych dílo církve bořil?

3. Na základě kterého příkladu lze ukázat, že Boží hněv je doprovázen milosrdenstvím? Zalm 85,11; 103,8–11; 2 Kor 5,21; 2 Moj 34,6–7.

Boží soud

Verše 3–16 vykresluji vznešený obraz Hospodina přicházejícího se soudem a záchranou pro svůj lid. Obraz, zasazený do prostředí izraelského národa, líčí též Ježíšův návrat k nastolení vlády spravedlnosti. Velkoryse líčí účinek jeho příchodu na přírodu i lidi. Aby ilustroval závěrečné události, Abakuk sáhl po příkladech Božího jednání se svým lidem v minulosti.

4. Jak na tebe působí Abakukovo vidění o Boží slávě? Popiš vlastními slovy Boží působení. Ab 3,3–6.

Hospodin přišel od Temanu a z hory Fáran. Tak se nazývá krajina Edomitů (Iz 63,1–4; Jer 49,7) jihovýchodně od Mrtvého moře a hora Sinai (5 Moj 33,2). Obě místa jsou spojena s Božím zásahem ve prospěch Izraele v minulosti. Na Sinai dal Bůh svému lidu zákon, zde se Bůh tak velkolepě zjevil Mojžíšovi a Eliášovi. Sinai představuje Boží vedoucí a ochrannou pří-

tomnost. Edom (Teman) je naopak předobrazem Božího soudu nad těmi, kteří se postavili proti němu a jeho lidu. Edomité odvozují svůj původ od Jákobova bratra Ezaua a protože se opakovaně nepřátelsky stavěli proti Božímu lidu, propadli Božímu soudu (Iz 63,1–4; Jer 49,7). Abakuk básnickou formou vyjádřil majestátné vystoupení Boha a spojil v něm jeho minulé činy s pohledem na to, co Bůh ještě vykoná. Jednou to bude potrestání Babylóňanů a pak v daleko větším rozsahu konečný soud nad tímto světem.

5. Jaké souvislosti vyplývají z porovnání Ab 3,3–4. 6–8 s novozákonními texty, které mluví o Kristově návratu a posledním soudu? Mat 24,29–30; Luk 21, 25–27; Zj 6,15–17

E. G. Whiteová k tomu poznamenává: „Náš Vykupitel vždy ponese známky svého ukřižování. Na jeho raněné hlavě, v jeho boku, na jeho ruku a nohu zůstane pediné stopy krutého díla, jež působí hřích. Prorok, patřící na Krista v jeho slávě, praví: „Rohy po bocích svých měl, a tu skryta byla síla jeho“ (Ab 3,4). Probodený bok, odkud vytékal proud krve, jež usmířila člověka s Bohem — tam je Spasitelova sláva, „tu je ukryta síla jeho“. „Mocný Spasitel“ je proto silný skrze výkupnou obět, aby mohl vykonat spravedlnost nad těmi, kdo pohrdli milostí Boží. A známky jeho pokoření jsou nejvyšší poctou; nekonečnými věky budou rány Golgoty ukazovat chválu Kristovu a hlásat jeho moc“ (VLB 478).

Po cestě věčnosti

6. Co znamená výraz „má věčné cesty“ z Ab 3,6? (Žid 10,23; Pláč 3,22–23; Ž 89,34–35)

Abakuk se mohl odvolávat na Boží záchranné jednání v minulosti. Stejně můžeme i my stavět na Božích zaslíbeních sahajících do budoucnosti. Prorokova prosba o oživení se naplnila ještě za jeho života. Můžeme mít neochvějnou jistotu, že Bůh i dnes touží po záchraně svého lidu, protože ji podpírá splnění předchozích zaslíbení.

7. O čem svědčí použité obrazy z Ab 3,8–12?

Celá 3. kapitola je doslova nabitá přirovnáními o Bo-

žích spásných zásazích. Použité obrazy odpovídají způsobu vedení boje v tehdejších poměrech. Jakými obrazy bychom znázornili Boží moc a slávu my, kdybychom chtěli básnický vyjádřit jeho spásnou činnost?

Bůh zachraňuje

8. Proč se Bůh zjevil v moci a soudu? Ab 3,13a.

Výraz „pomazaný“ se zde vztahuje na Boží lid. Když Bůh musí trestat, pak to činí vždy s touhou, aby si postižený uvědomil své nesprávné konání a rozhodl se k návratu k Bohu. Jsou však i takové projevy Boží spravedlnosti, jakým bylo například zničení egyptského vojska v Rudém moři, kterými se definitivně vykonává trest Božeho hněvu. Tato kapitola ve v. 3 připomíná vydání zákona na Sinai (5 Moj 33,2), ve v. 5 egyptské rány (2 Moj 7–12), ve v. 7 se myslí na Gedeonovo vítězství (Soud 7), ve v. 11 na Jozuovu bitvu (Joz 10,11–14).

9. Jak nakonec reagoval prorok na projev Boží činnosti? Ab 3,16.

Podobně reagovali i jiní Boží mužové. Job zvolal, že „odvolává a lituje všeho v prachu a popeli“ (Job 42,6). Izaiáš řekl podobně: „Běda mi, zahynu“ (Iz 6,5). Daniel napsal: „Vzezření mé tváře se změnilo a síla mne opustila“ (Dan 10,8).

Nemáme být ustaraní

10. K jakému postoji k budoucím těžkostem nás vyzývá Pán Ježíš? Luk 21,26–28; 12,35–36.

Je smutné, že někteří věřící jsou naplněni strachem a obavami z těchto zkoušek a soužení. I když to nebude snadné a bude to odlišné ode všeho předcházejícího, nikdy nesmíme zapomenout na Boží slib, že on svůj lid bezpečně provede všemi zkouškami. Místo obav o budoucnost se každodenně musíme učit důvěře v Pána Ježíše. Vždy máme plně žít jen pro jeden, ten dnešní den. Spasitel řekl: „Nedělejte si tedy starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost svého trápení“ (Mat 6,34).

11. Jaké stanovisko zaujal prorok po rozhovoru s Bohem, i když věděl, že krajina bude nejdřív zpustošena? Ab 3,17–19.

Kdyby prorok myslel jen na zpusošení, měl by opět důvod k nespokojenosti. Prorok se nakonec vzchopil. Člověk, který důvěruje Bohu, ho může chválit za každých okolností, být mu vděčen i v době zdraví, nemoci, hojnosti i nedostatku, v životě i umírání. Tyto verše jsou důkazem toho, že postoj vnitřní radosti je možno si zachovat i v nepříznivých vnějších okolnostech. Boží děti se radují v každé době. Poslední odpověď na všechny naše otázky je pevná důvěra v Boha. Abakuk nakonec získal neochvějnou jistotu, že jediné pravdě a spravedlnosti patří konečně, věčné vítězství.

Souhrn a naučení

Abakukův žalm je pro nás dobrou pomocí, abychom i my dnes žili přesvědčivě křesťanským životem. Zprostředkuje nám jistotu, že Bůh, který od pradávna zachraňoval svůj lid, se vůbec nezměnil. (Žid 13,8) Ať tedy přijde to, co má přijít! Když budeme důvěřovat Bohu, po celý život se budeme moci těšit z jeho dobroty.

Jak se mohu přičinit, aby v mém sboru nastalo oživení a obnova? Kde má probuzení začít? (Ef 5,14) Které zkušenosti z vlastního života i z příběhů jiných si vybavím, když přemýšlím o Boží dobrotě? Necítím strach, když vím, kolik nebezpečí číhá na nejistý lidský život? Co mohu udělat pro to, aby moje důvěra v Boha pomohla roznítit takovou důvěru i v jiných?

4. úkol — 23. dubna 1988

NEOCHABUJME

Základní verš: Žid 10,22

List Židům se podobá víc kázání než dopisu. Je zaměřen na křesťany, u kterých se začala projevovat únava a pokušení navrátit se k chrámovým službám a náboženským obřadům judaismu. Apoštol se snaží oživit jejich křesťanský život tím, že jim vykresluje jedinečné dílo Ježíše na zemi i na nebi. Ježíš je pravý Bůh i pravý člověk, nebeský Velekněz, dokonalá Oběť

a přicházející Král. Klíčové slovo z tohoto dopisu zní „lepší“. Dopis Židům byl napsán patrně před pádem Jeruzaléma. Křesťany ze židovstva měl připravit na zničení jeruzalémského chrámu tím, že jejich pozornost soustřeďoval na lepší službu Velekněze v lepší svatyni.

Málokterá novozákonní kniha obsahuje tolik povzbuzení víry jako dopis Židům. Má mnoho společného s Abakukem i když je rozsáhlejší a jeho pohled na otázku jistoty je jiný. Obě knihy však čelí malomyslnosti a pochybnostem, které čas od času doléhají na věřící.

Jako rozhodnou odpověď na všechny pochybnosti stavějí obě knihy do popředí pevnou víru. Abakuk nakonec dostal Boží odpověď. Zněla takto: „Spravedlivý bude žít pro svou věrnost“ (Ab 2,4). Tento výrok nacházíme volně citovaný v Žid 10,38, ale o víře navíc pojednává celá 11. kapitola, která zdůrazňuje její rozhodující úlohu v životě mužů a žen i ve starozákonním období.

Psané kázání

1. Jak charakterizuje svůj list sám autor? Žid 13,22.

Při porovnání s jinými dopisy Nového zákona vyniknou nápadné rozdíly: (1) Pisatel se neuvádí jménem; (2) není uveden adresát; (3) v úvodě chybí obvyklý pozdrav; (4) chybí další podrobnosti, jako děkování, pozdravy jednotlivcům či konkrétní napomenutí.

Vzhledem k těmto rozdílům je třeba list Židům pokládat spíš za psané kázání než za dopis. V každém případě je to slovo napomenutí a povzbuzení, jak se o tom zmiňuje sám autor.

Příjemci byli jednoznačně křesťané (Žid 2,1–4; 6, 4–5), pro které mělo tradiční kněžstvo a obětní systém ještě stále velký význam. Byl nejvyšší čas, aby se židovským věřícím otevřely oči pro nebeské skutečnosti. Jestli měl být jejich pozemský chrám zbořen, bylo nutné, aby svoji víru zakotvili v něčem pevnějším a nepomíjejícím. Jestli se podaří jejich mysl obrátit k nebeskému Veleknězi, svatyni a k lepší oběti, než je

oběť kozlů a volků, pak nebudou zklamaní ani tehdy, když by jejich pozemský stánek byl zbořen.

Navzdory všem námitkám zůstáváme zastánci tradičního přesvědčení, že jeho autorem je přece Pavel. List byl napsán před pádem Jeruzaléma, kdy i počet popředních představitelů sborů byl malý. Kdo jiný než Pavel by mohl tak zasvěceně a přesvědčivě zvěstovat poselství, které je obsahem listu?

2. Které prvky působivého kázání se nacházejí v následujících textech? Žid 4,1—2.11.15.16; 10,35—39;

11. kap.

Duchovní únava

3. Který duchovní problém rozeznává autor u Židů v první výzvě? Žid 2,1—4.

Námořnický termín „být stržen proudem“ (podle nového překladu) nám připomíná plavbu lodí. Nepříznivý vítr a neznámé proudy už nejedné plachetnici znemožnily dosažení cílového přístavu. Častokrát se přitom loď poškodila na mělčině anebo rozbila o skaliska.

4. Pán Ježíš řekl, že od toho, komu bylo mnoho svěřeno, bude vyžadováno ještě více (Luk 12,48). Do jaké míry se to vztahuje na kázání, která každou sobotu posilují naši víru?

Církev dostala vtělením Božího Slova v Ježíši Kristu něco, co daleko převyšuje každé Boží zjevení Izraeli. Z toho vyplývá pro církev velká zodpovědnost: „Proto se tím více musíme držet toho, co jsme slyšeli“ (Žid 2,1). Soustředění pozornosti na Slovo není jen cestou, po níž dojdeme k živé důvěře v Boha (Skut 8,6.12), ale i zárukou toho, že ve víře setrváme.

5. Jak lze uniknout pokušení zatvrdit si srdce? Žid 3,12—13.

Ve středu napomenutí začátečních kapitol stojí slovo „zatvrdit“ (Žid 3,8.13.15; 4,7). Srdce bývá zatvrzeno vábením hříchu (3,13), který hříšníka odvádí od „živého Boha“.

Jistota spasení anebo otázka přijetí u Boha

6. Čím se vyznačují lidé, kteří jsou schopni v duchov-

ním životě přijímat „hutný pokrm“? Jak se projevuje nezralost? Žid 5,11–14.

S jakou radostí pozorují a obdivují rodiče své malé dítě – ten zázrak nového života! Jaké však projeví obavy, když jejich dítě nechce růst! Růst patří k podstatě lidské existence. Spolu s druhými prožíváme jejich radost ze „znovuzrození“. Jaký je však náš zármutek, když se znovuzrozený křesťan stává ve víře kojencem, když svou lhostejností a z ní plynoucí nechápavostí znemožňuje svůj duchovní rozvoj.

7. Za jakých okolností je možno ztratit Boží milost?
Žid 6,4–6.

Ve v. 6 Pavel uvádí tři znaky, které se společně projevují tam, kde už evangelium nedokáže způsobit obnovu: Odpadlý člověk svojí nevěrou zapírá Ježíše, sám znovu „křížuje Ježíše“ a vystavuje ho veřejnému posměchu. Je to chmurný ba děsivý obraz! Je vůbec možné, aby někdo, živený Božím Slovem a posvěcovaný Duchem, zašel jednoho dne tak daleko, že veřejně zavrhne Krista a jeho spásnou oběť? Apoštol jednoznačně odpovídá: „Ano, je!“

8. Musí se člověk po spáchání závažného hříchu a po lítosti nad ním obávat o kající obnovu?

Cestu věřícího doprovází možnost odpadnutí. Odpadnutím není spáchání hříchu, ale úplné odmítnutí následovat Ježíše a zřeknutí se poznané božské pravdy. Člověk, který rázně strhnul všechny mosty ke Kristu, se k němu už nikdy nemůže dostat.

9. Znamená jistota víry přesvědčení, že už nikdy nemohu být zatracený?

Boží láska je nesmírná. Odpouští hříchy a léčí zlomená srdce. Dopis Židům však neobsahuje pouze jedinečné výroky o jistotě a důvěře v Krista, ale i nej přísnější výstrahy v celém Písmu (6,4–6; 10,26–31; 12,15–17), které patří těm samým vírou znechuceným čtenářům. Dokud však budeme chtít setrvat ve smlouvě s Kristem, dokud nás s ním bude spojovat vztah důvěry, smíme mít jistotu spasení (Jan 10,27–29). Když se však vzdálíme od jeho přítomnosti, pozbýváme i jeho záchranu.

10. V čem viděl apoštol možnost vítězství nad slabou vírou? Žid 6,11–12.

Pochybnosti a opouštění shromáždění

11. Proč nemusíme pochybovat o tom, že jsme Božími dětmi a dědici zaslíbení? Řím 8,16–17. 31–32. 38–39. Do jakého omylu mohou upadnout ti, kteří příliš často zdůrazňují křesťanskou jistotu?

Na jedné straně nesmíme svou jistotu zpochybňovat a na druhé se nesmíme oddávat falešné jistotě. Bůh chce, abychom se jako jeho děti plně spoléhali na jeho lásku, přijetí a odpuštění našich hříchů, když je vzácné a svěříme jeho milosrdenství. Popírat jistotu víry znamená zpochybňovat spolehlivost Božích zaslíbení. Stejně nesprávná by však byla falešná jistota, často vyvířovaná slovy: „Jednou spasený, navždy spasený.“ Skutečnost, že nyní patříme Kristu, ještě není zárukou, že mu budeme patřit věčně. On nás v těžkostech neopustí, ale my sami se od něho můžeme odvrátit. V křesťanství jde stále o osobní vztah. Když se nepěstuje, odumírá.

12. Proč trpí duchovní život toho, kdo přestane vyhledávat společenství spoluvěřících? Jaké důležité pokyny dává Žid 10,23–25 těm, kteří tomuto pokušení chtějí odolat?

K Bohu se sice můžeme a máme modlit i v soukromí, ale určitě mnoho ztrácíme když se nezúčastňujeme sobotní školy kázání a společných modlitebních shromáždění. Všichni potřebujeme povzbudivý rozhovor, výměnu zkušeností i napomenutí kázaného Božího slova. Platí i to, co řekl Pavel v Řím 10,17: „Věra je ze slyšení, slyšení pak ze slova Božího“. To je životně důležité. Jako Boží děti a dědicové zaslíbení věčného života jsme přijali dary, které s sebou nepřinášejí jen přednosti, ale určité povinnosti k bližním.

Jistota Ježíšova návratu

13. Proč apoštol tak naléhavě upozorňuje na návrat Pána a radí, abychom ho brali vážně? Žid 10,25. 35–37.

Nový zákon je prochnut vznešenou nadějí na Ježíšův návrat. Na několika místech se však objevují ná-

znaky, že už v prvním století někteří křesťané ochabovali, protože Kristus nepřicházel tak brzy, jak ho čekali (2 Pet 3,3–10; 1 Tes 4,14–18). Protože neznáme přesný čas jeho příchodu, Pán nás vybízí, abychom bděli a byli připraveni.

14. Co nám dává důvěru a jistotu pro tento i budoucí život? Žid 10,19–22

15. Na koho máme ve své slabosti upírat svůj pohled? Žid 12,1–2.

„Velmi by nám prospělo, kdybychom denně strávili alespoň hodinu rozjímáním o Kristově životě“ (TV 50).

Souhrn a naučení

Odpadnutí či pozvolné ochladnutí víry jsou dnes stejně skutečnými nebezpečími jako tenkrát, když apoštol psal své kázání. Bohoslužba se stává formální, z modliteb se vytrácí život a z uřednictví se stalo členství v křesťanském klubu. Proto potřebujeme důrazná poselství, jaké jsou v dopise Židům. Někdo nám musí připomenout realitu naší víry a její trvalou hodnotu.

Dopis Židům překvapivě řeší i dnes narůstající problém zevšednění křesťanství, rostoucí nezájem a ochablost víry. Ukazuje však i cestu k plnému životu křesťana, jehož zrak víry je upřen na Ježíše.

Neprojevují se i v mém životě příznaky duchovní nemoci popsané v listě Židům? Jak můžeme pomoci těm, jejichž víra ochabla?

5. úkol – 30. dubna 1988

DOKONALEJŠÍ ZJEVENÍ

Základní verš: Žid 2,3

Úvodní verše dopisu Židům patří mezi perly světové literatury. Jedinečným soustředěním skvěle vyjadřují Boží aktivitu a slávu. Povznášejí nás do Boží přítomnosti a vyzarují nádheru, která Boha obklopuje. „Mnohokrát a mnohými způsoby“ promlouval Bůh k hříšným lidem a přitom vytrvale uskutečňoval své záměry. Nakonec promluvil nejsrozumitelněji skrze svého Syna, který se stal člověkem. Jeho osoba a dílo stojí ve

středu pozornosti tohoto dopisu. Jediným a pravým zdrojem poznání Boha je jeho zjevení. Boží slovo předchází dějiny světa i vesmíru, protože je slovem své moci povolal k existenci. (1 Moj 1,1; Žid 11,3) Boží slovo zůstává i nadále středem dějin, protože v Ježíši se stalo Slovo člověkem (Jan 1,1–3; Zj 19,13). Bude to on, kdo v závěru dějin stvoří nové nebe a novou zemi (Zj 21,1).

Bůh hovoří

1. Které dvě skutečnosti vyzvedl Pavel v prvním verši dopisu?

Autor se nesnaží dokazovat, že Bůh existuje a dává o sobě vědět, ale pouze to konstatuje. Pán Bůh se však rozhodl, že s námi naváže spojení. Tím, že se nám zjevil on, zjevil nám i nás. Na počátku se prvním lidem Bůh zjevoval viditelně, později se zjevoval v lidské podobě (1 Moj 18,1n). Lidé, kterým se Bůh zjevil, často zřetelně slyšeli jeho hlas. (1 Moj 22,1; 25,22–23)

2. Jak se podle vlastních slov stýkal Bůh s vyvolenými lidmi? 4 Moj 12,5–8; 2 Moj 33,11.

3. Jak nás Pán Bůh většinou oslovuje dnes? 2 Tim 3, 15–16; 2 Petr 1,21.

Je možné poznat, že Bůh se mnou chce hovořit? O co se opírá moje jistota, že jsem dostal zjevení od Boha? Jak se mám zachovat, když někdo tvrdí, že jedná na základě Božího vnuknutí?

Bůh zjevený v Synu

4. Jak máme rozumět časovému údaji „v tomto posledním čase“? Skut 2,17; Žid 9,26; 1 Petr 1,5

Boží jednání s člověkem vrcholí v Synu, kterého poslal na svět, aby tam za člověka zemřel, aby všichni, kteří v něj věří, nezahynuli, ale měli život věčný. Ježíšovo vtělení, život, smrt a vzkříšení nás dodnes oslovují jasnou řečí. Rozmanitost a neúplnost předcházejících Božích zjevení je dána do protikladu s dokonalostí a jedinečností Božího zjevení v Ježíši Kristu.

5. Jaká svědectví nám přinášejí evangelia o tom, že Pán Bůh k nám v Synu promluvil dokonale? Jan 1,14. 17–18; 14,6–10; Mat 11,27.

Pán Ježíš mezi nás přišel, aby lidem i andělům zjevil Boží povahu. Byl Božím Slovem, Boží slyšitelnou myšlenkou. V modlitbě za své učedníky řekl: „Zjevil jsem jim tvé jméno“ – „milosrdný a lítostivý, shovívavý a hojný v milosti“ – „aby láska, kterou jsi mne miloval, byla v nich a já v nich“.

Syn zjevuje Otce

6. Co znamená výraz „Syn“ v dopise Židům? 1,2; 3,5–6.

Syn označuje jedinečnost zjevení (1,2), nadřazenost vůči andělům (1,5–14), toho, který se stal naším bratrem (2,9–18) a Veleknězem podle řádu Melchisedechova (5,5–6). Pisatel varuje čtenáře, aby Syna neponižovali (6,6; 10,29), protože „Bůh byl v Kristu, když smiřoval svět s sebou“ (2 Kor 5,19). Pán Ježíš se stal Synem ještě v jednom smyslu. Jako Boží Syn se svým narozením spojil s lidským pokolením a tím zjevil Boha jako nikdo před ním a nikdo po něm, protože žil na světě před zraky všech.

7. Co odhaluje o postavení Syna skutečnost, že jeho prostřednictvím Bůh „stvořil i světy“? Žid 1,2; Jan 17,5–24; Kol 1,16–17.

Z Pisma lze jednoznačně dokázat, že Kristus se podílel na stvoření světů, ale v souvislosti s Žid 1,2 je důležitější skutečnost, že autor potvrzuje Kristovu božskou preexistenci. O ní se zmínil i sám Spasitel, když znalecům Pisma řekl: „Dříve než byl Abraham, já jsem“ (Jan 8,58). On sám je Jahvem, který se zjevil Mojžíšovi jako věčný „Jsem, který jsem“ (2 Moi 3,14).

8. Jaký trojí popis Kristovy osoby podává Žid 1,3?

(1) Kristus se nestal, ale je odleskem Boží slávy a výrazem jeho podstaty. Tento rozdíl dokazuje, že Syn byl v plném smyslu Bohem od věčnosti, a ne že božskou přirozenost přijal později. (2) Když se díváme do slunce, nevidíme je samotné, ale žár světla, které vyzařuje. V osobě Ježíše Krista vidíme obdobně slávu Otce, který pro nás zůstává neviditelným, protože „přebývá ve světle nepřístupitelném“, takže ho „nikdo

z lidí neviděl ani vidět nemůže“ (1 Tim 6,16). Ježíš Kristus je „Světlo ze světla“ (Jan 3,19). Jeho sláva je souhrnem všech Božích vlastností (2 Moj 33,18–19). (3) Syn je výrazem Boží podstaty. Jako pečeť zanechává ve vosku na papíře přesný otisk, i Kristus je přesným obrazem Boha. (Jan 1,1–3; Kol 1,12–20; Zj 1,4–18)

Osoba a dílo Syna

9. Které části díla z Žid 1,2–3 vykonal Boží Syn před vtělením i po něm?

Je velmi povzbudivé vědět, že veškeré tvorstvo má původ v Kristu, který je doposud „udržuje slovem své moci“. Ježíšovo dílo vystihují také slova: „Vykonal skrze sebe očistění hříchů“. Kniha Židům toto dílo postupně rozvíjí a v kapitole 9 a 10 nakonec vrcholí. Po návratu do nebe se Kristus ujal vlády nad prostorem i časem a nakonec jako absolutní dědic převezme všechno.

10. Jak je v úvodních verších představeno Kristovo dílo Proroka, Kněze a Krále? Žid 1,2–4.

Kristus a svět andělů

11. Co charakterizuje Ježíšovu nadřazenost nad anděly? Žid 1,4; Fil 2,9–11.

Hlavní motiv celé knihy se poprvé objevuje ve výrazu „lepší“ (vyšší) ve v. 4. Rozsáhlé úvodní souvětí uzavírá myšlenka, že Ježíšovo jméno svou znamenitostí převyšuje jména všech andělů. Do jaké míry je Ježíš „vyšší“ nad anděly, popisuje další část kapitoly. Touto argumentací o Synu chtěl Pavel přesvědčit své čtenáře, že Kristus sám osobně převyšuje všechno ostatní. Je to nadřazenost, která nespočívá v udělené hodnosti, ale v božství, které v něm přebývá.

12. Jak vážně hovoří Písmo o existenci andělů? Ž 34,8; 91,11; Luk 2,9–10; 1 Moj 28,12; Skut 12,7–9.

Zdá se nám že od v. 4. se začínají myšlenky odklánět od vytýčeného vznešeného cíle. Modernímu člověku, který se pohybuje jen na realitě viditelného světa, neříkají takřka nic. Písmo však od začátku do konce svědčí o existenci a působení démonů a andělů

Božích. Když Bůh na počátku stvořil zemi, všichni andělé jásalí (Job 38,7). Až na konci času přijde Syn člověka ve slávě, budou ho doprovázet všichni svatí andělé (Mat 24,31). Porovnání Krista s anděly jen zvýrazňuje jeho vznešenost a velikost.

Souhrn a naučení

Ježíš Kristus jako Syn Boží má božskou podstatu tak, jako je naše dítě nositelem naší lidské přirozenosti. Boží Syn je Bohem od věčnosti. Nestal se jím v důsledku svého vtělení, ale byl to Syn, který se vtělením stal současně člověkem. Svým vtělením se stal „Synem Božím“ ještě v dalším smyslu, který prakticky nedokážeme pochopit. To proto, že jde o samého Boha, Boha jediného, i když jeho existence spočívá v trojjediné osobnosti. Označení „Syn“ je používáno i na dalších místech Písma, ale ne pro označení původu, ale božských funkcí.

Jak využíváme ony „mnohé způsoby“, kterými k nám Bůh promlouvá? Mám před svým zrakem slávu Ježíšovy osoby a díla tak živě jako apoštol? Přináším rád i jiným lidem dobrou zvěst o Božím Synu?

6. úkol – 7. května 1988

LEPŠÍ JMÉNO

Základní verš: 1 Tim 3,16

V dnešním úkolu se věnujme nejdřív výrokům, které zdůrazňují Synovo postavení nad anděly a jeho věčné božství. Potom se zamyslíme nad překvapivým tvrzením, že nakrátko „byl postaven níž než andělé“ (2,9), prošel utrpením zkoušek a zemřel. List Židům neřeší otázku, jak se pravý Bůh mohl stát pravým člověkem, ale uvádí to v jistotě víry.

Nezapomínejme, že se zabýváme tajemstvím, které nedokážeme odhalit. Ke Kristu, Bohu i člověku, přistupujme s bází a úctou. Základem našeho křesťanského přesvědčení je totiž jistota, že Ježíš je pravý Bůh i pravý člověk.

Syn převyšuje anděly

1. Čím se andělé odlišují od Krista? Žid 1,5–6; Ž 2,7; 2 Sam 7,14

Bůh Davidovi zaslíbil, že chrám vystaví jeho syn. Davidovo království i chrám byly předobrazem přícházejícího Mesiáše. Výroky o chrámu se dokonale naplnily v Kristu (Jan 2,19).

2. Čím se ještě odlišuje Syn od andělů? Žid 1,7–10; Ž 104,4

5 a 6 verš uvádí poznávací znaky Synovy hodnosti: prvorozenství a úctu andělů, zatímco v. 7–12 zdůrazňují jeho poslání. Andělé jsou Božími služebníky, ale Syn je Králem a Stvořitelem světa.

3. V čem ještě spočívá vznešenost Synova postavení? Žid 1,13–14; Žalm 110,1

Bůh posílá anděly, aby chránili věřící (Ž 91,11–12) a byli okolo těch, kteří „se ho bojí“ (Žalm 34,8). Kristus se však představuje jednoznačně: nazývá se Bohem (v. 8) a Pánem (v. 10), je věčný a neměnný (v. 11–12).

4. Co znamená Boží výrok: „Posaď se na mé pravici“? 1 Petr 3,22; Ef 1,20–21

Význam vznešenosti Syna

5. Proč list Židům hned od začátku tak zdůrazňuje, že Syn je vznešenější než andělé?

V prvním století vzrůstal zájem o otázku andělů. Křesťanům v Kolosách hrozilo nebezpečí, že je začnou uctívat (Kol 2,18). Mimobiblická, obzvlášť židovská literatura z oné doby obsahuje mnoho dohadů o postavení andělů i náznaky jejich uctívání. Byly to např. dohady o službě andělů v nebeské svatyni a o významu Melchisedecha. Pavel se zřejmě vědomě stavěl proti těmto představám, které přehlížely Mesiáše a vyvyšovaly anděly. Chtěl proto, aby si čtenář hned na začátku listu uvědomil rozdíl mezi Synem a anděly, protože pozornost a úctu nemáme věnovat jim, ale Synovi.

6. Jak se vyvarovat toho, abychom neminuli cíl? Žid 2,1; Fil 3,13–14

7. Objasni přirovnání uvedené v Žid 2,1–4

Křesťané ze Židů horlivě obhajovali zjevení Starého zákona, takže jim hrozilo nebezpečí, že nepostřehnou důležitost zjevení skrze Krista. Starý systém smíření, zjevený ve Starém zákoně, však ztratil svou platnost a spasení je nyní možno získat pouze v Kristu. Toto varování platí pro každou dobu. Kdo je lhostejný vůči výzvám evangelia, zanedbává příležitost spásy. Nemusí přitom jít o zavržení Krista, stačí odkládání či lhostejnost. Takové počínání je nebezpečné a pokud v něm člověk setrvá, věčně zahyne.

Syn člověka v ponížení

8. Jaký důvod pro ponížení Ježíše uvádí v. 9?

Věčný Bůh, mocný vládce, který měl neporovnatelně vyšší postavení než andělé, se stal bezbranným dítětem, pro které nebylo nikde místa. Ježíš byl vskutku mužem bolesti a pronásledování. Zradil ho vlastní učedník a potom umíral smrtí zločince. Kristus byl skutečně „nakrátko postaven níže než andělé“. V 9. verši se mluví o smrti dvakrát: nejdříve o „utrpení a smrti“ a potom, že „okusil smrti za všechny“. Tím Kristus dosáhl vrcholu svého ponížení, protože ochotně zemřel za všechny lidi všech dob.

Nápis na kříži v hebrejštině, řečtině a latině je pro všechny národy a rasy, otroky i svobodné, vzdělané i nevzdělané, pro všechny bezbranné, slabé a zoufalé stále platným pozváním. Kristus zmařil působení satanovy moci a zvítězil. Zničil toho, který měl moc smrti. Tím se otevřela cesta, na které se měla setkat milost a pravda, spravedlnost a pokoj (Žalm 85,11).

9. Co pro Ježíše znamenalo, že „okusil smrti za všechny“? Mat 26,39; Žid 5,7–10

V některých velmi starých rukopisech čteme: „... aby odloučen od Boha mohl okusit smrt“. Je možné, že právě toto znění je správné. Tento obrat by přesně vystihoval Ježíšovu smrt: trpkost a hrůzu, kterou prožíval z odloučení od Boha.

Podobný svým bratřím

10. Proč má pro nás skutečnost, že se Syn stal naším

bratrem, tak hluboký význam? Žid 2,11–12. 17; Jan 20,17

11. V jakém smyslu byl Ježíš smrtí učiněn dokonalý?
Žid 2,10; 5,8–9; Sk 5,31

Ježíš je původcem naší spásy, protože na vlastním těle prožíval naše zkoušky a bolesti a „dosáhl dokonalost“. Co se tím myslí? Určitě ne to, že Bůh ho po vzkříšení povýšil do božského stavu, který by předtím neměl. Apoštol jednoznačně poukazuje na to, že Syn byl vždy rovný Bohu (1,2–3). Různé bludné myšlenky se v prvním století šířily o Ježíšově osobě. Například, že po křtu dostal nové postavení.

Všechny tři zmínky listu Židům o dokonalosti, (2,10; 5,9; 7,28) jsou spojeny s Ježíšovým pozemským životem, ve kterém byl ve všem závislý na Bohu. Jen tak se mohl stát soucitným Spasitelem a Veleknězem. Použitý termín „teleio“ znamená dosažení vytýčeného cíle, dokončení běhu, zakončení předepsané úlohy. Kristus byl dokonalý jako Bůh. Při vtělení byl dokonalý jako člověk. Svým utrpením se stal dokonalý jako Spasitel. Kristův cíl na zemi byl jasně vyznačen už před stvořením světa. Pokud chtěl tohoto cíle dosáhnout, musel projít celou cestu, nesměl se zastavit ani před poslední částí, musel vytrvat až do konce.

12. Které trojí Boží předsevzetí naplnil Ježíš svým bezhříšným životem na zemi? Žid 2,14–18; 2 Tim 1,10; 1 Jan 3,8

(1) Porazil smrt (v. 14–16). Tím pozbavil moci toho, kdo smrtí vládne, ďábla, a vysvobodil své následovníky z otroctví smrti. (2) Obětoval se a stal se Veleknězem (v. 17). (3) Nabízí příhodnou pomoc, protože sám prošel zkouškou utrpení, umí pomáhat.

Souhrn a naučení

Lidství Božího Syna je nám vším, ono je zlatým poutem, které nás spojuje s Kristem a přes Krista s Bohem. Tím, že se Ježíš stal skutečným člověkem, dal nám důkaz o své pokoře. A přece byl Bohem v těle člověka. Když se obíráme tímto tématem, měli bychom dbát Ježíšovy výzvy Mojžíšovi: „Zuj svou obuv, protože místo, na kterém stojíš, je svaté“.

Kolik času uplynulo od doby, kdy jsem strávil hodinu uvažováním o Ježíšově životě a smrti? Pokládám Ježíše pouze za „nadčlověka“, anebo je pro mne jeho lidství živým příkladem? Které Ježíšovy vlastnosti si nejvíc vážím? Co dosáhl Kristus tím, že se stal člověkem? Změnily se po tomto studiu moje představy o Bohu a ovlivní to moji svědeckou službu?

7. úkol — 14. května 1988

LEPŠÍ VŮDCE

Základní verš: Žid 4,9–10

Myšlenkový sled dvou prvních kapitol vrcholí v Žid 2,17: „Proto musel být ve všem jako jeho bratři, aby se stal veleknězem věrným a milosrdným v Boží službě a mohl tak smířit hříchy lidu.“ Poprvé je zde označen jako Velekněz a v dalších dvou kapitolách se hovoří o jeho věrnosti a milosrdenství. Z radostné jistoty víry se můžeme těšit jen tenkrát, když jsme pevně přesvědčeni, že náš Spasitel a Velekněz je skutečně hoden naší důvěry. Máme však vůbec důvody o tom pochybovat? Naše životní cesta je sice trnitá a víra zkoušená ohněm, Ježíš však zůstává věrný. On je totiž „tentýž včera, dnes i na věky“ (13, 8). On je původce a dokonavatel naší víry (12,2). Žijeme ve světě, ve kterém se často setkáváme se zklamáním důvěry. Nejen jeden člověk obětuje zásady a jedná věrolomně, když se mu zdá, že tím získá víc. Ježíš však zůstal i jako člověk vystavený krutým zkouškám a utrpením věrný Bohu. Tak se stal naším věrným a milosrdným Veleknězem. On svoji věrnost zpečetil vlastní krví a proto se v tomto světě, plném nejistoty a nedůvěry, můžeme na něj spolehnout.

Věrný vůdce

1. V čem je nám Ježíš Kristus vzorem podle Žid 3, 1–2? Proč ho zde pisatel nazývá Apoštolem? Jan 20, 21; 3,17

Nový zákon nemaří čas neplodným uvažováním o tom, jak chápat vzájemnou souhru božské a lidské přirozenosti v osobě Ježíše z Nazaretu. Vybízí nás

však, abychom ho bedlivě sledovali, uvažovali o něm a učili se od něho. Řecký výraz „apostolos“ všeobecně znamená posel, v křesťanské souvislosti se týká hlavně Ježíšových učedníků a dalších popředních hlasatelů evangelia, jako byl ap. Pavel, Barnabáš a jiní. Toto jediné místo nazývá Ježíš apoštolem proto, že byl zvláštním Otcovým poslem, který tomuto zoufalému světu osobně doručil poselství záchrany i když se pro tento kratší čas musel stát nižším než anděl.

2. Co měli Mojžíš a Ježíš společné a čím Ježíš převyšoval Mojžíše? Žid 3,3–6

Musíme říci jasně, že Ježíš převyšoval Mojžíše v každém ohledu. Současně si musíme uvědomit, že Mojžíš byl jako prostředník Božího zákona důležitou postavou židovského náboženství a tou zůstal dodnes.

3. Co se očekává od správce, jakým byl v Izraeli Mojžíš? Luk 12,42–43; 1 Kor 4,1–2; Žid 3,2.

Mojžíš je zde přirovnán ke správci, kterému byly svěřeny záležitosti majitelova domu. V podobném postavení kdysi sloužil Josef u Putifara (1 Moj 39,1–6). „Dům“, o kterém hovoří Pavel, je Boží vyvolený lid, jehož prostřednictvím chce Bůh uskutečnit plán spasení. Ve starozákonní době to byl národ Izraelský, dnes je to křesťanská církev.

Poučení z nevěrnosti Izraele

4. Jaké jsou požadavky na „stavební kameny“ Božího domu? Žid 3,7–11

5. Jaké ponaučení vyplývá z případu zaznamenaného v 2 Moj 17, 1–7? Žid 3,7–11; Žalm 95,7–11

Pouhá příslušnost k Božímu lidu nezaručuje žádné přednosti, ty patří jen lidem, kteří si jí váží a dokazují to svým životem. Dějiny čtyřicetiletého putování Izraele jasně prozrazují, že samotná příslušnost k vyvolenému národu nestačí k dosažení konečného cíle. Každý jednatel musí celým svým srdcem osobně důvěřovat Bohu.

6. Co nám má přiblížit výraz „dnes“ v Žid 3,7?

„Dnes“ je Boží nyní, které nedovoluje odklad na „příhodnější dobu“. Je označením naléhavosti, neodkladného rozhodnutí. „Dnes“ je výstrahou i pozváním.

Bez pevného a poslušného vztahu k Ježíši neexistuje křesťanská jistota. Když zůstáváme v něm, žijeme každý okamžik v jeho přítomnosti. Cítíš jeho přítomnost a radost z ní i dnes?

Nebezpečí na cestě pouští

7. Jaká duchovní nebezpečí ohrožují dnes Boží lid stejně jako tenkrát? Žid 3,12—16

Může to být zlé a nevěrné srdce. Srdce, které se odvrací od živého Boha. Zatvrzelost. Svůdnost hříchu. Ztráta původní důvěry.

8. Proč nedosáhlo cíle pokolení, které vyšlo z Egypta? Žid 3,16—19

Přestože start byl dobrý, většina nedošla do cíle. To nebylo zaviněno nedostatečností vůdce. I když jednou zklamal, byl nazván věrným služebníkem v celém Božím domě (3,2). Verš 19. však odhaluje hlavní příčinu selhání — byla jí nevěra.

9. Co znamená „odpočinek“, o kterém se opakovaně hovoří v Žid 3,11—19? 5 Moj 12,9—10

Výzva k věrnosti

10. K jakému závěru dospěl autor, když popsal zkušenosti nevěrného pokolení? Žid 4,1—2

Výstraha se mění v pozvání ke vstupu do Božího zaslíbeného odpočinku. Toto pozvání platí dnes pro nás. Uvěříš mu a vejdeš?

11. Proč někteří vstupují do Božího odpočinku a jiní ne? Žid 4,3. 6—8. 11; Jer 6,16

12. Na co vztahoval Boží zaslíbený odpočinek Ježíš? Mat 11,29

Pasáž o „odpočinku“ ze 3. a 4. kapitoly odhaluje tyto body: (1) Bůh chtěl, aby Mojžíš dovedl Izraele k odpočinutí v Kanánu, kam ovšem nedošlo ani pokolení, které vyšlo z Egypta, ani Mojžíš sám. (2) Když konečně Jozue přivedl další generaci do zaslíbené země, přece je kvůli nevěře nemohl uvést do Božího duchovního „odpočinku“. (3) V době Davida Bůh obnovil pozvání k vstupu do jeho duchovního „odpočinku“. Začátek Nového zákona však ukazuje, že do něho Izrael nikdy nevešel. (4) Boží záměry tím však nebyly zmařeny. Když se Bůh rozhodne pro určitý zá-

měr, dosáhne jej i navzdory lidské nevěře. (5) Když Boží lid nevešel do jeho „odpočinku“, je zřejmé, že „Boží lid má pravý sobotní odpočinek teprve před sebou“ (Žid 4,9). (6). Když křesťané „přistoupí směle k trůnu milosti“ (4,16), kde Kristus slouží jako „apoštol a velekněz našeho vyznání“ (3,1) a „zná naše slabosti“ (4,15). „dojdou milosrdenství a naleznou milost a pomoc v pravý čas“ (4,16). Tak vstoupí do Božího duchovního „odpočinku“, který pro svoji nevěru odmítl izraelský národ.

Sobota a Boží slovo

13. **V jaké souvislosti uvádí pisatel týdenní den odpočinku, sobotu? Žid 4,4–5, 9–11**

V první zmínce je míněn „odpočinkem“ odpočinek vykoupení, který byl zajištěn od počátku světa. Když někdo tento odpočinek nenajde, jako Izraelité a mnozí z křesťanů, není to Boží vina.

V 9. verši je na označení „odpočinku“ použito nové slovo „sabatismos“, které se neobjevuje nikde jinde v Novém zákoně ani v další literatuře z prvního století. Zřejmě je vytvořil sám autor na označení sobotního odpočinku.

Tento odpočinek je v rámci soboty, ale znamená víc než její pouhé zachovávání. V sobotu odkládáme své každodenní starosti a můžeme zakusit hloubku ničím nerušeného společenství s Bohem. Sobota se stává součástí našeho odpočinku v Kristu a zároveň jeho znamením. Ve verši 1. a 11. kromě přítomného rozměru nacházíme i budoucí. Krásu spasení můžeme částečně prožívat už zde, ale prozatím jsme na zemi poutníky. To nejkrásnější je ještě před námi, pravý odpočinek v přítomnosti Ježíše.

14. **S čím se musí spojit naslouchání radostné zvěsti, jestli chceme odpočívat v Kristu? Žid 4,1–2. 11**

15. **Co znamená „slovo Boží“ ve v. 12–13? Má nějakou souvislost se vstupem do Božího odpočinku?**

Neosobní „slovo Boží“ z v. 12. se stává osobním slovem „toho, kterému se budeme zodpovídat“ (v. 13). Boží slovo znamená Písmo, vůči kterému bychom se mohli zachovat jako nevěrný Izrael!

Souhrn a naučení

Ježíš je naším věrným nebeským veleknězem, na jeho službu se můžeme spolehnout. Poučili jsme se z tragické nevěry Izraele? Co pro mne osobně znamená, že Ježíš je věrný? Uvědomuji si, že jsem na cestě do zaslíbené země? Jaké z toho plynou přednosti, odpovědnost a nebezpečí? Pomohl mi tento úkol, abych lépe Ježíše představil lidem kolem sebe?

8. úkol — 21. května 1938

LEPŠÍ VELEKNĚZ

Základní verš: Žid 4,15

Téma tohoto týdne je pro adventní věřící velmi důležité. I jiné křesťanské církve věří, že Ježíš je knězem, ale žádná z nich toto učení nerozvinula do důsledků. Počátky našeho společenství jsou spojeny s učením o nebeské svatyni a se službou Ježíše v ní.

Zjištění, že Ježíš je jen v dopise Židům výslovně nazván knězem, nás patrně překvapí. Ale i další části Písma, zvláště Zjevení, se zabývají jeho kněžskou službou. Ta je však ústřední myšlenkou listu Židům.

Tomuto předmětu budeme věnovat tři úkoly. Dnes se soustředíme na osobu Ježíše jako našeho nebeského Velekněze. V dalším úkolu budeme věnovat pozornost jeho službě a nakonec se zaměříme na Ježíšovu oběť, která tvoří základ jeho kněžského díla.

Tyto statě Písma patří k obtížnějším, ale pokud jim budeme věnovat dostatek času a pozorného studia s modlitbou, umožní nám pohled do nebeské klenotnice. Z nového úhlu spatříme Ježíšovu soucitnou a starostlivou službu i jeho strašné utrpení a smrt na Golgotě. Tento pohled nám poskytne útěchu a život.

První zmínku o Ježíšově velekněžské službě nacházíme v Žid 2,17. V 8. kp. čteme: „Hlavní věc při tom, o čem hovoříme, je toto: Máme takového velekněze, který zaujal místo po pravé straně trůnu velebnosti v nebi, který vykonává službu ve svatyni, v pravém stánku, v onom, který postavil Pán, a ne člověk“.

Vznešený a soucitný Velekněz

1. Jakého velekněze mají křesťané? Žid 4,14–15

Toto je jeden z nejdůležitějších výroků o Synu Boha a člověka. První verš zdůrazňuje vznešenost Božího Syna a tím nám připomíná 1. kapitulu a její důvody božství Krista. Následující text nás nutí k zamyšlení nad lidstvím nebeského Velekněze, protože prošel naší lidskou zkušeností, aby porozuměl našim zápasům. Tento verš obsahově odpovídá 2. kapitole, která hovoří o bolesti a zkouškách Ježíše, když byl nakrátko nižším než andělé.

2. Mohl by Pán Ježíš jako „svatý Boží“ vůbec zhřešit?

Lidé, kteří tvrdí, že Kristus nemohl zhřešit, nemohou věřit, že Kristus na sebe plně vzal lidskou přirozenost. Byl Kristus pokoušen satanem od dětství až do smrti? Ve všem byl vyzkoušen jako my a proto, že odolal pokušení v každé podobě, dal lidem dokonalý příklad. Skrze jeho zásluhy se můžeme stát účastníky božské přirozenosti. Ježíš nám zaslíbil: „Kdo zvítězí, tomu dám usednout se mnou na trůn, tak jako já jsem zvítězil, a usedl jsem s Otcem na jeho trůn.“ (Zjev 3,21). Jestli Ježíš odolal pokušením satana, pomůže i nám.

3. Proč potřebuje každý Ježíšův následovník Boží milost a milosrdenství? Žid 4,16; Řim 5,2

Skrze Ježíše Krista a jeho zásluhy můžeme k Bohu přistupovat s důvěrou a beze strachu. (Žid 3,6; 10,19. 35)

4. Dívám se na nebeskou svatyni jako na místo trestu, anebo místo milosti?

Trůn Boží slávy není pro věřícího místem soudu, které by mu nahánělo hrůzu, ale útočištěm, které mu poskytuje milost. Nebojme se přinést svou slabou lásku jako oběť před Boží trůn. Tam může každý přijít i v slzách, se svým žalem i radostí. Tam je možno přijít s jinými i v naprostém soukromí.

Kristus a Áron

5. Čím se vyznačoval pozemský prostředník a jak ho převyšuje nebeský?

Kněz musel vyjít z lidu a žít mezi nimi, aby jim ro-

zuměl a mohl je zastupovat. Ježíšova velikost spočívá právě v jeho utrpení, které mu umožňuje hluboké vcítění do člověka. Když měl levitský kněz obětovat za hříchy svého lidu, musel nejdříve přinést oběť za své hříchy (3 Moj 9,7; 16,5–6). Pozemský kněz je hříšník v kruhu ostatních hříšníků. Kristus naproti tomu byl bez hříchu i když byl podobně pokoušen.

6. Jak se často uchýlili v dějinách Izraele kněží ve své službě? 1 Sam 2,12. 22–23; Jer 19,15; 20,1–3

Na začátku páté kapitoly Židům jsou vypsány Boží požadavky na velekněze. Tito však častokrát zatoužili po zisku a potom odporovali Božimu pokárání, které jim oznamovali proroci. Kněží ze saduceů hleděli na Ježíše jako na svého úhlavního nepřítele, pronásledovali i jeho učedníky.

7. V čem se shoduje a čím se odlišuje nebeský Velekněz od kněží pozemských? Žid 5,4–8. 10

Kněz se nepovolává sám (v. 4), to platí i o Kristu, kterého povolal Otec (v. 5). Apoštol zde výrokem: „Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil“ zdůrazňuje, že božské Synovství je podstatně důležité pro jeho povolání za kněze. Kristus mohl být povolán za kněze podle pořádku Melchisedechova právě proto, že je Božím Synem.

Původce věčné spásy

8. Na kterou zkušenost Ježíšova života se obzvlášť vztahuje působivý popis v Žid 5,7–8? Mat 26,36–42; Luk 22,39–46

„Nadešel hrozný okamžik – chvíle, která rozhodne o osudu světa. Osud lidstva byl na vahách. Ještě teď mohl Kristus odmítnout vypít kalich určený hříšnému člověku. Ještě nebylo pozdě. Mohl si setřít z čela krvavý pot a nechat člověka zahynout v jeho nepravosti. Mohl říci: Ať přestupník nese sám trest za svůj hřích a já se vrátím ke svému Otci. Vypije Syn Boží hořký kalich ponížení a smrtelných muk? Podstoupí Nevinný utrpení za následky kletby hříchu, aby spasil viníka? Z bezkrevných rtů rozechvěle splývají slova: „Můj Otče, nemůže-li mne tento kalich minouti, musí-li jej vypít, staň se tvá vůle!“ (TV 487)

9. Jaký význam má poslušnost v Božím plánu spásy?
Řím 5,19; Řím 6,16–18; 2 Kor 10,4–6

Podle řádu Melchisedechova

10. Co o Melchisedechovi píše 1 Moj 14,16–18 a Žid 7,1–3?

Záhada Melchisedechovy postavy a složitá argumentace teologů odradila mnohé lidi od studia 7. kapitoly dopisu Židům. Musíme si však uvědomit, že i když o Melchisedechovi nenajdeme zmínku v žádném rodomenu, skutečně žil v době Abrahama a byl králem Sále. Apoštol ho použil jako ideální model, na kterém ukázal, že Kristovo kněžství znamená neskonale víc než levitské. Ježíš by ani nemohl být knězem podle řádu Aronova, protože nepocházel z pokolení Lévi. Nezapomínejme, že ve středu pozornosti stojí Kristus, ne Melchisedech, ten je uváděn pouze jako důkaz vznešenosti kněžství Krista.

Pro lepší pochopení uvádíme přehled 7. kapitoly:

Lepší kněz. V 1.–3: Postava Melchisedecha se jedinečně hodí na Krista, který je skutečným králem „spravedlnosti a pokoje“. V. 4–10: Melchisedech převyšuje Léviho, jehož praotec Abraham mu odevzdal desátek a obdržel od něho požehnání.

Lepší zákon kněžství. V 11.–14: Zákon o levitském kněžství měl pouze dočasnou platnost, proto muselo dojít k jeho změně. V. 15–19: Nové kněžství se zakládá na moci nezničitelného života a umožňuje plný přístup k Bohu. V. 20–22: Kristovo kněžství Bůh potvrdil přísahou, a tak je „ručitelem lepší smlouvy“.

Lepší služba. V. 23–25: Kněží starého pořádku se neustále střídali, zatímco nové kněžství je vyhrazeno jednomu knězi. V. 26–28: Nový řád ustanovil za Velikněze bezhříšného Syna, který nepodléhá lidským slabostem.

Někteří na základě Žid 7,3 usuzují, že Melchisedech byl Kristus anebo Duch svatý. Není to však správné. Když je zde Melchisedech srovnáván s Kristem, pak nemohl být ani Kristem, ani jeho zástupcem – Duchem svatým.

11. Které dvě skutečnosti dokazují, že Melchisedech převyšoval Abrahama, a tím i celé levitské kněžstvo? Žid 7,4–10

Ručitel lepší smlouvy

12. Na co se vztahuje „změna zákona“ z Žid 7,12? Žid 7,11–16

Zákon levitského kněžství určoval za kněze jen příslušníky kmene Lévi. Tento zákon vylučoval Ježíše ze starého kněžství, protože pocházel z pokolení Judy (v. 13–14). Melchisedechův řád se však neváže na potomky Lévi.

Souhrn a naučení

Písmo nám neprozrazuje nic o Melchisedechovu původu, narození a smrti. Proto říkali Židé, že byl bez rodokmenu, bez matky a otce, bez počátku dnů a bez konce života. Tyto výrazy zaznamenává Písmo a proto bychom o nich neměli pochybovat. Melchisedech se jako zvláštní Boží služebník, v jedné osobě král i kněz, zjevuje na scéně dějin náhle a překvapivě. Protože se nikde nepíše o jeho narození ani o jeho smrti, je vhodným předobrazem Krista, protože on byl králem i knězem zároveň.

Naši důvěru v Boha velmi posiluje vědomí, že Kristus je nyní naším milosrdným a soucitným Veleknězem v nebesích. Kristus je jediným pravým veleknězem. Když tedy chceme jít k Bohu, nepotřebujeme kromě Krista jiného prostředníka, žádného lidského kněze.

9. úkol — 28. května 1988

PROSTŘEDNÍK LEPŠÍ SMLOUVY

Základní verš: Žid 7,25

Věda dosáhla za posledních 200 roků celou řadu pozoruhodných výsledků. Odvěký postrach lidstva jako mor, neštovice a cholera jsou takřka zlikvidované. Lidé objevili tajemství hmoty, své stopy už zanechali i na měsíčním povrchu. Rozvoj moderní techniky jde nezadržitelně vpřed a zasahuje do všech oblastí našeho

života. I vojenská technika však jde kupředu mílovými kroky a vyvíjí stále hroznější prostředky hromadného ničení.

Tyto úspěchy způsobily, že mnozí lidé si dnes zakládají na tzv. „vědeckých metodách“. Kritériem reálnosti je pro ně smyslové vnímání a všechno, co se nedá označit slovem „věda“ odmítají.

Důležitou alternativu vědeckého způsobu myšlení podává list Židům, který i na rozdíl od některých starověkých filozofických škol tvrdí, že svět je reálný a jako takový byl „stvořen slovem Božím“ (11,3). Dokazuje však také, že tento svět není poslední realitou a nemá věčné trvání jako říše nebes, ve které je nebeský svatostánek a v něm je Kristus naším Veleknězem.

První křesťané ze židovstva byli stále přitahováni nádherou jeruzalémského chrámu a jeho působivými bohoslužbami. Poselství tohoto listu mělo právě jim po zničení chrámu poskytnout pevnou jistotu, že ten pravý stánek je v nebesích a jeho jedinečným Veleknězem je náš Spasitel.

Hleďme dál, k nebesům, vstupme s důvěrou do nebeské svatyně a naslouchejme, jak se tam za nás přimlouvá Spasitel. Jím zprostředkovaná jedinečná naděje na věčnost je pro nás „bezpečnou a pevnou kotvou, která proniká dovnitř až za oponu“ (6,19).

Lepší svatyně

1. Co je hlavní myšlenkou prvních sedmi kapitol listu Židům? Žid 8,1

Přesvědčivé prohlášení: „Máme takového velekněze“ se ozývá celou epistolou. „Může pomáhat těm, kdo jsou v pokušení“ (2,18), „máme vznešeného velekněze, který pronikl nebesa“ (4,14), „může nás dokonale spasit“ (7,25). „Máme smělou důvěru, abychom vstoupili do svatyně svatých skrze krev Ježíšovu“ (10,19). Celý list vyzařuje pevnou jistotu a důvěru v nebeskou skutečnost, kterou nám zabezpečil Ježíš Kristus.

2. Proč svatyně, ve které slouží Ježíš, nesrovnatelně převyšuje pozemský chrám? Žid 8,2; 9,11

3. Proč mohla mít služba v pozemském stánku pouze předběžný charakter? Žid 8,3–5; 9,24

Nepředstavitelná nádhera pozemského svatostánku obrážela pohledu člověka slávu nebeského chrámu, v němž Kristus, který nás předchází, slouží za nás před trůnem Božím. Příbytek Krále králů, kde mu slouží tisícové tisíců (Dan 7,10), onen chrám, plný věčného trůnu, kde serafíni, jeho zářící strážci, zastírají v úctě své tváře, mohl v nejznamenitější stavbě, již kdy zřídily lidské ruce, nalézt jen matný obraz své velikosti a nádhery. Přesto pozemská svatyně a služby v ní konané učily důležitým pravdám o nebeské svatyni a velkém díle, konaném tam pro vykoupení člověka“ (VLB 297).

Hospodinova sláva

4. Co mají zdůraznit uvedené prorocké texty? Iz 6,1–4; Ez 1,4–28; Zj 4,1–11

Při čtení těchto textů i popisu nebeských věcí od E. G. Whiteové cítíme, že lidský jazyk je nedostatečným nástrojem na vystižení nebeské slávy. Slovní obrazy převzaté z pozemské reality, jsou sice k službě donuceny, ale selhávají. Je zřejmé, že některé podrobnosti těchto popisů není možné brát doslova. Můžeme však mít jistotu, že i když nebeské skutečnosti přesahují naši představivost a současné chápání, nejsou žádnou utopií!

5. O jakém „vzoru“ hovoří Žid 8,5? Srov. 2 Moj 25, 8–9. 40; 4 Moj 8,4; Skut 7,44

Na hoře viděl Mojžíš „miniaturní vzor“ nebeské svatyně, toho pravého svatostánku. Pozemská svatyně je „obrazem“ „nebeských skutečností“ (Žid 9,23–24). Byla zhotovena podle „vzoru“, který dostal Mojžíš (Žid 8,5). I Jan byl ve vidění uveden do nebeské svatyně, v níž viděl truhlu smlouvy (Zj 15,5; 11,19), kadidlový oltář (Zj 8,3–5) a svícen (Zj 1,12). Hlavním předobrazným účelem svatyně pozemské však bylo, aby co nejvěrněji ukázala celou šíři Kristovy služby v zájmu padlého člověka.

Velebněžská služba v nebesích

6. Proč je v Žid 9,1–5 jen velmi stručný popis pozemského svatostánku?

Pozornost se často soustřeďovala na různé podrobnosti pozemské svatyně, které se vysvětlovaly jako symboly na Krista. List Židům však nejde tímto myšlenkovým směrem, protože kromě uvedeného popisu neuvádí žádné další podrobnosti pozemské svatyně. Epištola se místo toho zabývá službou Krista v nebeské svatyni.

7. Co potřeboval Kristus, jestli chtěl sloužit jako Velebněz v nebeské svatyni? Žid 8,3–4; 5,1

Kristovo velebněžské dílo vyžadovalo: (1) aby byl osobně způsobilý sloužit jako Velebněz a (2) aby měl oběť, kterou by mohl přinést. Pro splnění obou uvedených požadavků bylo nutné vtělení. Text Žid 2, 17, který uzavírá úvahy o Kristově lidství, obsahuje obě tyto myšlenky.

8. V čem spočívá Kristova „vznešenější služba“ v nebesích? Žid 7,25; Jan 16,7; Zj 1,19–20; 5,11–14

Lepší smlouva

9. Které tři stránky Kristova díla převyšujícího starozákonní řád uvádí Žid 8,6?

10. Co míní autor výrazem „první smlouva“? Žid 8,7

První smlouva se v Žid 7,19–22 spojuje se starozákonním obětním systémem. Neznamená tedy jen slib, který dali Izraelité u Sinaje a který zakrátko porušili. Neoddělitelnou částí systému platného od Sinaje bylo levitské kněžství.

11. O které „lepší zaslíbení“ jde podle v. 6 ve světle výroků o nové smlouvě? Žid 8,8–12

Zastaralá a věčná smlouva

12. Co je zastaralé a blízké zániku? Žid 8,13; 10,16–18

Ve starozákonním systému se Bohu přinášely oběti a dary jako způsob vypořádání se s hříchem. Ale tyto časté oběti zvířat nemohly člověka zbavit hříchu, protože „krev býků a kozlů nemůže odstranit hříchy“ (Žid 10,4). Kristus však obětováním sebe přinesl jednou provždy dokonalou oběť, která je základem jeho velebněž-

ského díla. Jeho oběť a dílo s konečnou platností nahradily všechny jiné oběti i celé lidské kněžství jako zastaralé. Ve světle nebeské svatyně a její služby ztrácejí svoji cenu všechny lidské chrámy a obětní systémy.

13. Jaký je vztah věčné smlouvy k nové smlouvě z 8. kapitoly?

Pisatel listu Židům označuje smlouvu s Izraelci za „první“ anebo za „starou“ a smlouvu s věřícími křesťany za „druhou“ anebo „novou“ (8,7.13). V podstatě jsou však předpisy, podmínky i cíle obou smluv stejné. Hlavní rozdíl spočívá v tom, že stará smlouva byla uzavřena s národem, zatímco nová je uzavírána s jednotlivými věřícími. „Nová“ se též nazývá „věčnou“. Byla uzavřena už v ráji po pádu do hříchu, ale nebyla ratifikována až do doby vylití Kristovy krve na kříži.

Souhrn a naučení

Ať již byla pozemská svatyně jakkoliv působivá, sláva nebeská je nesrovnatelně větší. Velebnost Krista, našeho Velekněze, převyšuje každé lidské kněžství a jeho služba je nekonečně vznešenější. Kristus je knězem nové smlouvy, kterou umožnil svou dokonalou obětí za hříchy, a tím odstranil jako nepotřebné všechny další oběti a kněžské systémy.

Uvědomuji si, že žiji v době vyšetřujícího soudu v nebeské svatyni? Mám Boží vůli „vepsanou do srdce“, anebo ji přijímám jako nutné břemeno?

10. úkol – 4. června 1983

JEŽÍŠOVA LEPŠÍ OBĚŤ

Základní verš: Žid 9,28

Bez ohledu na důstojnost Ježíšovy osoby, je rozhodující otázka, jestli dokáže vyřešit situaci, která vznikla pádem člověka do hříchu a jestli umí odstranit jeho následky. „Každý velekněz bývá ustanoven jako zástupce lidí před Bohem, aby přinášel dary i oběti

za hříchy“ (Žid 5,1). Jak tedy odstraňuje náš nebeský Velekněz hříchy?

V Žid 1,3 čteme, že Ježíš „vykonal očistění od hříchů.“ V Žid 2,17 jsme poučeni, že Syn se stal člověkem a prošel lidskou zkušeností, a proto se mohl stát „milosrdným a věrným veleknězem před Bohem, aby tak mohl smířit hříchy lidu“. Autor dopisu tuto myšlenku dále rozvíjí v 9. a 10. kapitole a Ježíšovu smrt na Golgotě prohlašuje za zcela dostačující oběť za hřích.

Výklad Ježíšovy oběti se podává v Žid 9,6–10,18 ze tří hlavních hledisek: (1) všeobecného (9,15–22), (2) starozákonního (9,6–10; 10,1–4) a zvláště (3) novozákonního (9,11–14. 23–28; 10,5–18). Nebudeme při studiu pokračovat verš za veršem, ale budeme sledovat tři uvedená hlediska.

Potřeba oběti

1. Který duchovní „zákon“ je základem obětního systému? Žid 9,22

Výraz „skoro vše“ upozorňuje, že některé věci se očišťovaly ohněm anebo vodou, tedy bez použití krve (4 Moj 19).

2. Proč si odpuštění hříchů žádá prolévání krve?

Některým lidem se příčí samotná myšlenka obětování zvířat. Zdá se jim, jakoby zabíjení bezbranných tvorů v náboženském rituálu bylo úplným protikladem morálky pravého náboženství. Nezapomínejme na to, že starozákonní obětní řád dal sám Bůh, aby jím, kromě jiného, názorně dokázal ohavnost hříchu. Ve starozákonní době se tímto způsobem projevovala víra v plán vykoupení. Oběť se stala učební pomůckou lidu starověku a Bůh tak načrtával základní rysy divu a tajemství Golgoty, na niž jednou sám Bůh vyřeší dilema lidského hříchu.

Smlouva a závěť

3. Jaký byl význam očekávané smírčí smrti Krista pro starou smlouvu? Žid 9,15; v. 8–9

4. Kdy nabývá závěť platnosti? Jak se tato myšlenka vztahuje na ustanovení staré a nové smlouvy? Žid 9,16–18. 13–14

V 15. verši se říká, že Kristus je svou smrtí ustanovitelem nové smlouvy, kterou dosahují spásu všichni, i ti, kteří žili a zemřeli za podmínek staré smlouvy. Obvyklým řeckým výrazem pro smlouvu je slovo „syntheke“, které znamená dohodu mezi dvěma partnery přibližně stejného postavení, kteří se dohodli na vzájemných obchodních podmínkách. V případě smlouvy Boha s člověkem je to jiné pro rozdílnost postavení. Člověk může pouze přijmout to, co mu Bůh nabízí, ne opačně. Proto Pisatel listu použil pro smlouvu mezi Bohem a člověkem slovo „diatheke“, které znamená i závět. V závěti jedna strana odkazuje dědictví a druhá má jen dvě možnosti: přijmout je, anebo se ho zřeknout. V tomto smyslu patří veškerá iniciativa Bohu, který založil „věčnou“ smlouvu a v závěti ji učinil platnou tím, že jeho Syn zemřel na golgotském kříži. V tom okamžiku zároveň vypršela platnost staré smlouvy, která byla do jisté míry pouhým provizorním řešením.

5. Co bylo pro smíření hříchů za staré smlouvy rozhodující? Žid 9,18–22; porov. 2 Moj 24,6–8

Odpovědí je princip, o kterém jsme hovořili v 1. otázce. Krev usmrcených obětních zvířat symbolizovala krev Božího Syna. Podle Boží vůle se však mělo důsledně rozlišovat mezi svatým a obecným. Krev obětních zvířat byla svatá jen proto, že poukazovala na vylití krve Syna Božího, která umožňovala smíření hříchů.

Omezenost starozákonních obětí

6. Čím dosvědčoval starozákonní svatýňový řád, že z náboženského hlediska měli do Boží přítomnosti přístup pouze jednotlivci? Žid 9,6–7; porov. 3 Moj 16,1n

Skutečnost, že se nad vikem truhly smlouvy zjevovala Boží sláva, byla úchvatná, a přesto se celý řád svatýňové služby vyznačoval omezeným přístupem do Boží přítomnosti. Do svatyně mohl vstoupit pouze kněz a do svatyně svatých velekněz, a to pouze jednou za rok, v den smíření. Obrovská většina lidí byla z Boží přítomnosti kulticky vyloučená a úplně závislá na kněžském prostřednictví.

7. Jak se projevovala další kultická omezení staré smlouvy? Žid 9,8–10; 10,1; v. 19–20

První stánek symbolicky ukazoval na dobu, ve které se skrze Ježíšovu velekněžskou službu uskuteční pravé smíření a otevře se přístup k pravé svatyni a do Boží přítomnosti pro všechny věřící v Krista. Pokud tedy ještě platila služba v pozemské svatyni, nebyla zjevená cesta do svatyně nebeské. Vnější znakem změny situace, ukončení staré a nastolení nové smlouvy, bylo roztržení opony, která otevřela svatyni svatých bez lidského zásahu, bezprostředně po Ježíšově smrti. (Mat 27,51) Ježíšova velekněžská služba začala hned potom, co byla služba v pozemském stánku ukončena.

Žid 9,10 píše, že stará svatyněová služba spočívala v mnoha povinnostech a omezeních, obětích, očišťování, umývání atd. Bylo to sice nutné, ale vymezené „do času, kdy bude všechno zařízeno lépe“. To vše mělo připomínat hřích a potřebu odpuštění, ale tato obřadní nařízení nemohla nikoho zdokonalit ve svědomí (9,9).

8. Proč bylo potřebné přinášet stále nové oběti? Žid 10,4

Hřích se projevuje mravně narušeným myšlením a chováním, které nelze napravit hmotnými prostředky. Bez Ježíšovy oběti by všechny starozákonní obřady neměly žádný význam. Pokud starozákonní lidé našli pokoj poslušností obětního systému, pak to bylo umožněno jen osobní důvěrou v Božího Beránka. Většina Židů se však spoléhala na to, že pokoj s Bohem mají na základě úzkostlivého zachovávání všech Božích nařízení!

Ježíšova smrt — lepší oběť

9. Čím mohl Kristus — a pouze on! — „vydobýt věčné vykoupění? Co se tím myslí? Žid 9,11–12; 10,14–18

Tyto verše zdůrazňují nadřazenost Kristova díla: (1) On je velekněz budoucích hodnot (v. 11). (2) Slouží v dokonalém stánku (v. 11). (3) Přináší svou vlastní krev (v. 12). (4) Získal věčné vykoupění pro všechny, kteří mu důvěřují. Jistota křesťanů tedy není jen pou-

hou utopii, protože se zakládá na díle a osobě našeho Pána a velekněze.

10. Porovnej rozdílnou účinnost krve zvířat a krve Ježíše Krista. Žid 9,13—14; 10,4. 8—10 Co je myšleno Ježíšovou krví?

Nahradit slovo „krev“ přesnějším výrazem není možné. Znamená určitě víc než pouhou smrt. V popředí zájmu 9. a 10. kapitoly je právě použití krve. Vylitím nositelky života, krve, se odstraňuje všechno poskvrnění. Krev prochází a prostupuje celým tělem, a tak podobně duchovní znečištění a očištění zasahuje náboženská zřídla hluboko v nás. Lidstvo se od nepaměti snažilo dosáhnout očištění od hříchu použitím mnoha rozmanitých prostředků. Obětovaly se všechny formy života, včetně člověka. Sledovaly se tím různé cíle. V člověku je hluboce zakořeněná představa, že jen prolitá krev může smýt vinu. Krev zaujímala mezi všemi očištnými prostředky, jako jsou voda, sůl, dým, olej, vždy výsostné postavení. Mojžíš věděl, že „bez vylití krve není odpuštění“, a proto při ratifikaci smlouvy pokropil lid krví zvířat (2 Moj 24,8). Úlohu krve nemohl převzít žádný jiný prostředek, protože „život těla je v jeho krvi“ (3 Moj 17,11), jejíž vylití symbolizovalo výlučně Ježíšovu oběť.

Ježíšova oběť odstranila hřích

11. Jaký dosah a trvání má očištné působení Ježíšovy krve? Žid 9,23—26; 10,10; Dan 8,14

12. Na rozdíl od obětí starozákonních, kolikrát měl Kristus přinést oběť sebe samého? Žid 9,25—28; 10,10

Kristova smrt byla dostačující, jednorázovou obětí za hříchy. Náš Velekněz dokonal svoji oběť tím, že vytrpěl smrt za branami města. Tím bylo dosaženo dokonalé smíření hříchů lidu. Ježíš je náš Obhájce, Velekněz a Prostředník. My, stejně jako Izraelité na nádvoří, očekáváme slavné zjevení našeho Pána a Spasitele.

Souhrn a naučení

Velikost vin si vyžádala obětní řád. Po dobu staré smlouvy představoval svatyňový řád Boží způsob od-

puštění. Byl však omezený a jen Kristus jako Boží oběť mohl jednou provždy vyřešit problém hříchu.

Uvědomuji si cenu odpuštění? Je mi Kristus obětí, veleknězem i prostředníkem? Prohloubilo toto studium moji lásku k němu? Kolem mne chodí mnoho lidí, kteří jsou zatíženi břemenem vin. Předložím jim poselství tohoto úkolu?

11. úkol — 11. června 1988

LEPŠÍ NADĚJE

Základní verš: Žid 10,35

Přechod od výkladu k použití naznačuje slovo „protože“, kterým se začíná Žid 10,19. Nepřetržitý řetěz zdůvodňování Kristovy velekněžské služby a oběti jsme sledovali od začátku 7. kapitoly. Dověděli jsme se, že máme lepšího kněze ve službě v lepším kněžském řádu, že slouží lepší obětí v lepší svatyni a že je prostředníkem lepší smlouvy, založené na lepších zaslíbeních. Tak si uvědomujeme, co pro nás Kristus vykonal a co pro nás koná dnes.

Vyvstává otázka: Jak je to tedy s námi? Jaký by měl vlastně náš život být vzhledem k Božímu daru milosti v Ježíši Kristu? Od Žid 10,19 dál čteme o vlivu, jakým by se mělo toto učení předcházejících kapitol projevit v našich životech. Setkáváme se zde i s výzvami i výstrahami (10,19–39), s životem otců víry (kap. 11) i s dalšími praktickými radami, o kterých byly občasné zmínky v předchozích kapitolách.

V dnešním úkole, který se zakládá na pasáži Žid 10,19–39, chceme uvažovat o tom, co znamená žít v plné jistotě víry ve velké pravdy, o kterých jsme uvažovali v předchozích úkolech. Život víry nebere přednosti a odpovědnosti křesťana na lehkou váhu. Neznevažuje jedinečnou oběť, kterou za nás Ježíš přinesl. Nevrací se do světa, ale v pevné víře a plné jistotě očekává naději všech dob — Ježíšův návrat.

Myšlenky ze studované pasáže mají zvláštní význam pro adventisty sedmého dne. Chrání nás totiž před dvěma omyly: (1) před nedostatkem důvěry a jistoty

v záchranu skrze Ježíše Krista, před pochybnostmi o odpuštění hříchů; (2) před bezstarostným životem křesťana, který si myslí, že Ježíšova smrt ho osvobodila od Božích přikázání a požadavků.

Život v plně jistotě víry

1. Která požehnání nám jako Božím dětem patří v nové smlouvě? Žid 10,19,22

Jak mocně musela na první křesťany působit zpráva o tom, že v Ježíši Kristu je cesta k Otci otevřená a volná! Tuto možnost můžeme všichni využít v neochvějné víře, že Kristova moc nás očistila od hříchů a udělila nám sílu k přemáhání hříchů. Pochybnosti a nevěra zbavují člověka schopnosti přivlastnit si Spasitelem nabízené vysvobození. Proto se v další části autor dopisu tak obšírně věnuje otázce víry v křesťanově zkušenosti.

2. Na které pevné skutečnosti se zakládá jistota věřících dítek Božích? Žid 10,19–22; porov. 4,16

K Bohu se můžeme přiblížit se smělou důvěrou v Kristovy zásluhy, protože on nám otevřel cestu, protože on je veleknězem, který se nás zastává, protože jsme osvobozeni od hříchu.

3. Jaká je souvislost mezi „oponou“ a „tělem“ z Žid 10,29? Žid 6,19–20; 9,3,8

Výraz „opona“ zde označuje závěs, který odděloval svatyni od svatyně svatých a skrýval před zraky kněží v prvním oddělení Boží slávu, která přebývala nad víkem truhly smlouvy. Od chvíle Kristovy smrti přestala opona plnit tuto funkci. Tenkrát se opona roztrhla bez lidského zásahu (Mat 27,51), a to znamená, že obětní systém skončil a byla otevřena nová a živá cesta k Bohu. „Tělo“ ve v. 20. označuje Ježíšovo lidství a všechno, co souvisí s Ježíšovým prvním příchodem a jeho smrtí. Jednou ze stále opakovaných myšlenek listu Židům je tvrzení, že skrze Ježíše máme přímý přístup k Bohu. Že nás od něj nedělí už žádná opona. Naše naděje proniká „do nitra za oponu, kam jako první za nás vstoupil Ježíš“ (6.19–20). „Vždyť Kristus nevešel do svatyně, kterou lidské ruce uděla-

ly, nýbrž vešel do samého nebe, aby se tam za nás postavil před Boží tváří“ (Žid 9,24).

Projevy jistoty víry

4. Jak můžeme prakticky využít skutečnost, že naše spása je založena na Boží věrnosti? Žid 10.23–25

(1) „*Pevně se držme.*“ Měli bychom setrvat ve věrnosti Ježíši, protože on je naším věrným veleknězem. Naše víra by měla být tak neochvějná, jak neochvějná je jeho služba pro nás. Nejde jen o dobrý začátek naší cesty, ale hlavně, abychom cestou víry šli až do konce (Mat 24,13). V tom spočívá naše největší nebezpečí, církve i jednotlivců.

(2) „*Mějme zájem jeden o druhého.*“ Jak velká by to byla změna, kdybychom ukončili nelaskavou kritiku a vyhledávání chyb na druhých, a bez závisti začali být k sobě laskaví, pozorní a ohleduplně shovívaví!

(3) „*Nezanedbávejme společná shromáždění.*“ Věřící lidé nežijí nezávisle a osamoceně, protože jsou částmi Kristova těla. Věřících nemusí být mnoho, kázání může být jednoduché, a přece si ze společných sobotních bohoslužeb odnášíme zaslíbené požehnání.

5. Co znamená výraz „ten den“ ze Žid 10.25?

Pán Ježíš předpověděl, že před jeho druhým příchodem láska mnohých ochladne (Mat 24,12). Proto je nesmírně důležité, abychom všichni zůstali bdělí a nezanedbávali společné shromáždění bratří a sester ve víře, ale scházeli se a povzbuzovali jeden druhého v očekávání dne návratu.

Varování před odpadnutím

6. Za jakých okolností ztrácí Ježíšova oběť pro člověka platnost? Žid 10,26–27; 6,4–6

Zde se hovoří o úmyslném, vědomém a stálém pokračování v hříchu. I z v. 29 vyplývá, že zde jde o vědomé odporování Boží vůli, o pohrdání obětí Pána Ježíše, o svévolný a vytrvalý hřích proti Duchu svatému.

7. Proč není lhostejné jaký postoj zaujmeme vůči Boží nabídce záchrany? Žid 10,28–29

Nezapomínejme na to, že náš Bůh „odpouští hojně“

(Iz 55,7), ale zároveň musíme sebe i jiné chránit před možným odpadnutím. I v kap. 6,4—6 se popisuje smýšlení člověka, který se dobrovolně zříká Krista, odmítá spásu a zavrhuje Ducha svatého. Toto je dobrovolný, vytrvalý a vyzývavý hřích. Je to úmyslné zrušení předcházejícího rozhodnutí přijmout Kristovu spásu a odevzdat mu srdce i život. Toto záměrné odpadnutí vede k neodpuštělnému hříchu. Je to trvalý odboj proti Bohu.

8. Bůh nás miluje a je milostivý. Na co bychom však nikdy neměli zapomínat? Žid 10,30—31; 12,28—29

Mnozí si Boží milost představují tak, že ten, kdo byl jednou omilostněn už vlastně nemůže být zatracen a proto se ve svém životě může řídit svými představami. List Židům jasně odhaluje lživost takových představ. Varuje nás, abychom své představy o Boží milosti nepovažovali za Boží milost, a tak jí nepohrdli! Odpadnout mohou i ti, kteří kdysi prožívali bohaté Boží požehnání, když se vytrvale staví na odpor Duchu svatému a zavrhnou Boží lásku a oběť Ježíše. Pavel napsal: „Kdo si myslí, že stojí, ať si dává pozor, aby nepadl“ (1 Kor 10,12).

9. Můžeme vědět, jestli někdo zašel tak daleko, že už pro něj není naděje na pokání?

Jen Bůh ví, co se odehrává v srdci člověka. Boží Duch však často i v srdcích nejmarnotratnějších synů a dcer koná zázraky. Nikdy bychom si o nikom neměli myslet, že pro něho už není naděje na Boží milost.

10. Kdy si můžeme být jisti, že nám Pán odpouští? 1 Jan 1, 7—10; 2,1—5

Neztrácet důvěru ani v utrpení

11. Proč je užitečné rozpomínat se na „dřívější dny“? Žid 10,32

Nemůžeme nečinně odpočívat na základech minulosti, ale musíme na nich stavět dilo, které obstojí i v budoucnosti. Když jsme z práce příliš unavení, rozpomeňme se na její počátky a naberme z nich nové odhodlání a sílu.

12. Na které těžkosti prvních křesťanů nás upozorňuje apoštol v Žid 10,33—34?

Židé se po poznání Ježíše a jeho pravdy rozhodli křtem vstoupit do církve. Ta však byla tehdy malou, opovrhovanou a nezákonnou sektou. Proto byli křesťané židovského původu veřejně hanobeni a pronásledováni. Uprostřed nepřátelské společnosti však nacházeli útočiště ve společenství jiných věřících. Když byli vystaveni tělesnému utrpení, když je připravili o majetek, povzbuzení očekávali jedni od druhých a utěšovali se tím, že jim Bůh připravil lepší vlast.

13. Proč sehrává trpělivost v životě víry tak rozhodující úlohu? Žid 10,35–36; Jak 5,7–8

Trpělivost znamená daleko víc než pouhé zachování klidu ve chvílích provokace. Použité původní slovo znamená „vytrvalost“, „sílu“, „stálost“, „výdrž“, tedy trpělivost. Je možné je přeložit jako „trpělivé očekávání“. Je nutné výhled na „odměnu“ zavrhnout jako formu sobectví?

V očekávání Kristova návratu

14. Co nám v očekávání Kristova příchodu chce říci výraz „spravedlivý bude žít z víry“? Žid 10,37–38; Luk 12,35–37

List Židům nám představuje spolehlivou jistotu víry: Kristus je pravý Bůh, který se stal pravým člověkem, aby za nás zemřel, potom vstal z mrtvých a dnes pro nás slouží jako velekněz v nebeské svatyni. Na to se můžeme spolehnout, a proto věříme, že se brzy vrátí.

15. Od předpokládané chvíle čekání uběhla takřka dvě tisíciletí. Můžeme ještě tuto „blahoslavenou naději“ očekávat?

Den a hodinu svého příchodu Kristus učedníkům nezjevil. Vybízal je však, aby vytrvale a bděle očekávali. Tím je také varoval před výpočty a dohady. Přesný čas druhého příchodu Syna člověka je Božím tajemstvím.

16. V čem spočívá podstata křesťanského života? Žid 10,38–39

Pravý křesťan nikdy neopouští základ víry. Začíná ve víře, žije z víry a na konci obstojí také jedině vírou.

Souhrn a naučení

Nepochybné skutečnosti, že Ježíš je naším veleknězem a zároveň obecním Beránkem, nám dávají pevnou jistotu a vedou nás k lepšímu životu. Tato jistota však není zárukou toho, že se křesťan už nikdy nevrátí do světa — tato možnost je stálým pokušením!

S jakým postojem se přibližuji k nebeské svatyni? Snažím se o to, abych svojí starostlivostí a zájmem povzbudil i jiné? Jak praktikuji radu „mějте zájem jeden o druhého“? Zúčastňuji se rád sborových shromáždění, anebo zůstávám v sobotu či během modlitebních setkání doma? Jak se mohu vyhnout odpadnutí a pohrdnutí Kristovou milostí? Na základě čeho poznávají druzí, že jsem pevně přesvědčen o blízkém návratu Krista?

12. úkol — 18. června 1988

HLEDÁNÍ LEPŠÍ VLASTI

Základní verš: Žid 12,2

11. kapitola listu Židům je zřejmě nejznámější částí této knihy bible. Často se vzpomíná, protože na příkladech starozákonních hrdinů víry názorně vykresluje, co to víra vlastně je a jak působí na věřící. Tato kapitola už celá staletí posiluje a inspiruje Boží lid.

Živí svědkové víry nás povzbuzují k překonání všech překážek a vyzývají nás k vytrvalosti. Svoji pozornost však máme upřít na toho, který sám je původcem i dokonavatelem naší víry, na Ježíše Krista.

Oprávněná naděje

1. Které dvě stránky podává známá definice víry? Žid 11,1

Víra má jistotu, že naděje se uskuteční a splní se zaslíbení. Víra je přesvědčení, že to skutečné je mimo smysly vnímaný svět. Tím se naděje mění na jistotu a realizuje neviditelné.

2. S jakým duchovním postojem můžeme bez obav ze zklamaných nadějí očekávat budoucí slávu? 2 Kor 4, 17—18; 5,7

Výraz „hypostasis“ (tj. podstata) se užíval ve starých smluvních dokumentech, kterými člověk dokazoval svoje právo na určité jmění, které sice nikdy neviděl, ale přesto patří jemu, protože to vlastnická listina dokazuje. Podobně je tomu s nebeskými skutečnostmi, které tvoří naši naději, i když jsou neviditelné, zaručuje nám je víra v Krista.

Živá moc víry

3. Co vedlo pisatele k tomu, že víru definoval jako spolehlivé přesvědčení o skutečnosti toho, co jsme prozatím neviděli? Žid 11,2–3

To, co s Bohem zažili „otcové“, všechno, o čem hovoří tato kapitola od čtvrtého verše, můžeme přijmout pouze vírou ve spolehlivost biblických zpráv. Naše přesvědčení, že „na počátku stvořil Bůh nebe a zemi“ (1 Moj 1,1), pramení také z víry, protože se to přírodovědecky dokázat nedá. „Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi?“ tázal se jednou Bůh Joba a podobně to říká i nám: „Řekni mi, když jsi natolik moudrý!“ (Job 38,4) Stejně jako Job, můžeme i my jen mlčet. Záznam o stvoření je čistým Božím zjevením, které přijímáme vírou, a za které bychom mu měli být vděční.

4. Proč vychází víra z toho, že Bůh existuje a jedná? Žid 11,6; Řím 10,13–14

Boží existence patří do oblasti neviditelného světa, který je našemu rozumovému poznání nepřístupný. Nový zákon opětovně mluví o neviditelném Bohu, ale při setkání s Kristem jej poznáváme tak, jako by byl viditelně přítomen (Jan 1,18; Žid 11,28). Neviditelný Bůh je předpokladem víry, ale víra není pouze jakýsi myšlenkový přístup, který nám poznání Neviditelného umožňuje. Naše víra je výrazem našeho společenství s Bohem, které se projevuje ve všech oblastech našeho života.

5. Jak se mi může neviditelný Bůh stát realitou, kterou je možné poznat zkušeností?

Řecké slovo pro víru „pistis“ má několik významů. V dopisech Římanům a Galatským znamená „důvěru“ – člověk přijímá Boží způsob záchrany a s důvěrou

se spoléhá pouze na něj, a ne na své dobré skutky (Řím 4,5; Gal 2,16). Jakub tvrdí, že i ďáblové věří, ale neprojevuje se to v jejich životě, takže „víra bez skutků je mrtvá“ (Jak 2,12, 20). Synoptická evangelia svědčí o víře jako o moci, která mění život a koná divy (Mat 17, 19–20). List Židům je určen věřícím, jejichž víra se má projevit i věrností a vytrvalostí.

Víra je znakem Božího lidu

6. Jaké město očekával Abraham po celou dobu svého pozemského putování? Žid 11,10

7. Co shodně vyznávali všichni věřící o tomto světě?
v. 13

8. Co znamená být „cizincem a přistěhovalcem“ na této zemi?

Písmo neučí, že svět je „zlý“, protože Bůh sám je jeho tvůrcem i udržovatelem. Pád do hříchu však na svět uvrhl temný stín, který není možné odstranit pouhým lidským úsilím. Bůh však na světě uskutečňuje dílo obnovy, které bude brzy dovršeno.

9. Kde se nachází „lepší vlast“, po které touží Boží poutníci? Žid 11,14–16

Dokonalost víry

10. K jakým činům vedla a jakou sílu propůjčovala živá víra těm, „kterých svět nebyl hoden“? Žid 11, 33–38

11. V jakém smyslu tito hrdinové „nedosáhli dokonalost“ bez nás? Žid 11,39–40

Bůh znal konec od počátku. Věděl, že v budoucnosti přijdou celé zástupy věrných mužů a žen, mládeže a dětí. Ve své nekonečné moudrosti rozhodl, že věrní všech dob vejdou do věčného dědictví spolu (1 Kor 15,51–52; 1 Tes 4,16–17). Pokud jde o velký dar věčného života, nikdo neměl mít přednost anebo prvenství před jiným. „Dosahnout dokonalost“ zde znamená vstoupit do dědictví zaslíbeného Abrahamovi a jeho dětem víry (Řím 4,11–12).

Ježíš je původce a dokonavatel víry.

12. Jak je možno v běhu víry zvítězit? Žid 12,1; 1 Kor 9,24 – 27

Řeční sportovci trénovali se zátěží připevněnou na těle, ale ve chvílích závodu ji odkládali. Lidé, které vede víra, nebudou váhat, aby se zřekli čehokoliv, co by je mohlo zdržet od cíle. Zde vzpomínaná břemena jsou zlé zvyky a způsoby, které jsme získali následováním vlastních přirozených sklonů. Uvedení svědkové jsou těmi, kteří čelili zlu a těžkostem na své cestě a kteří se v Boží síle úspěšně vzepřeli náporu sil zla.

13. Jakou úlohu hraje v našem životě víry Ježíš? Žid 12,2

Od začátku do konce je křesťanský život úplně závislý na víře v Ježíše. Víra, s níž na začátku přicházíme k Ježíši, je Božím darem (Řím 12,3). Životem v osobním společenství s ním se tato víra prohlubuje. Ježíš, který v nás toto dílo započal, ho může také dokončit (Fil 1,6).

Souhrn a naučení

Seznam se blíže s životními příběhy hrdinů víry studiem Písma a knih E. G. Whiteové.

Křesťanská víra má podle Žid 11,1 dvě stránky: (1) jistotu naděje a důvěru ve skutečnost neviditelného světa. Mnozí Boží mužové a ženy v minulosti takovou víru dokázali. Můžeme se od nich mnohému naučit, ale nadevšechno musíme upřít svůj zrak na Ježíše, který od začátku až do konce upevňuje naši víru.

Jakou definici víry bys řekl nyní, po prostudování tohoto úkolu? Stává se ti, že občas v proudu denních povinností a starostí ztrácíš Pána Ježíše ze zřetele?

13. úkol – 25. června 1988

NEMÁME ZDE TRVALÝ DOMOV

Základní verš: Žid 13,8

Poslední dvě kapitoly listu Židům tvoří závěr působivého kázání, kterým tato kniha je. Postupné rozvíjení tématu o Kristově velekněžské službě a oběti po-

ložilo pevné teologické základy tohoto kázání. Logický sled postupně uváděných myšlenek zdůraznil skutečnost, že skrze Ježíšovu oběť a jeho službu v lepší svatyni máme volný přístup k Bohu.

Kázání však sleduje jedinečný praktický cíl — odstranit únavu a povzbudit život víry tím, že si čtenáři uvědomí nesmírnou hodnotu svého života víry, které se nesmí vzdát ani za cenu pronásledování.

V závěru listu nacházíme souhrn praktických rad z dřívějších pasáží. Jsme vyzváni k vytrvalosti a využití předností, které nám vydobyl Ježíš tím, co pro nás vykonal a stále koná. Zároveň jsme napomenuti, abychom na nastoupené cestě vytrvali, protože to nejlepší máme stále před sebou.

Toto napětí mezi současnými přednostmi a konečným splněním nadějí se jasně projevuje ve výrazu „lepší město“. Čteme, že jsme „přistoupili k městu živého Boha, nebeskému Jeruzalému“ a současně, že „zde nemáme trvalý domov, ale usilujeme o ten nebeský“. Život křesťanské jistoty provází toto napětí, protože i když spočívá na pevných základech, jeho cíl leží v budoucnosti.

Spis proroka Abakuka a list Židům nás vedou od pochybností k jistotě. Jejich klíčovým slovem je „víra“ a společným veršem: „Spravedlivý bude žít z víry“. Navzdory životnímu tlaku a vnějším i vnitřním těžkostem, můžeme všichni žít v Pánu život pokoje a důvěry.

Vytrvalost v těžkostech

1. Na koho nesmíme zapomínat v těžkostech? Žid 12,3
2. Co naznačuje výraz „ještě jste nemuseli“ ze Žid 12,4?

Opětovný vzrůst pronásledování, spolu s dalšími okolnostmi, způsoboval celkovou duchovní vyčerpanost, takže se mnozí začali navracet do světa. List vzpomíná uvěznění Timotea (13,23) a minulé těžkosti (10,32–34). Byl napsán před pádem Jeruzaléma r. 70, a proto bylo nutné připravit se na těžkosti.

3. S jakým postojem bychom měli snášet těžkosti, které na nás Pán dopouští? Žid 12,5—10

Životní zkoušky jsou Božími nástroji, které naši povahu zbavují nečistot a hrubosti. Když pracují, působí bolest. Rozhodně není příjemné nechat se přitlačit k brusnému kotouči, ale opracovaný kámen je připraven, aby zaujal své místo v nebeském chrámu. Neužitečnému materiálu mistr nevěnuje tak pečlivou a důslednou práci. Jen vzácné drahokamy bývají broušeny „podle chrámového vzoru“ (Žalm 144,12).

4. Co v nás nakonec zkoušky vytvoří, když si v nich zachováme správný postoj? Žid 12,10—11

Jedno z největších Ježíšových blahoslavenství patří těm, kteří jsou pronásledováni pro spravedlnost (Mat 5,10—12). Zkoušky nám přinášejí „ovoce spravedlnosti“ tím, že nás vedou blíže k Bohu a pročišťují naši povahu, abychom se „stali účastníky jeho svatosti“. Písmo říká, že Bůh může těžkosti a pronásledování použít v náš prospěch, ale nikde neradí, abychom si těžkosti způsobovali sami a vyhledávali je! Namísto toho bychom měli udržovat „pokoj se všemi“ (12,14).

Hodnota prvorozenství

5. Co máme udělat, aby nám i těžkosti posloužily? v. 12—13

6. Proč Ezau nemohl činit nápravu, i když ji s pláčem hledal? Žid 12,15—17; 1 Moj 25,29—34; 27,30—40

Příběh Ezaua potvrzuje oprávněnost výstrah z listu Židům. Duchovní přednosti mu byly odebrány, protože s nimi opovrhnul. Dlouhé roky přizemního zaměření života zbavily Ezaua schopnosti nést vážnější zodpovědnosti života. Na základě vlastního rozhodování se jeho mysl a povaha ustálila. Ezau neřekl po pokání ze svého způsobu života, ale pouze litoval, že byl zbaven přednosti prvorozenství. Uvědomoval si však, že jeho rozhodnutí je neodvolatelné! Prvorozenství ztratil navždy. Bůh žádným svým svévolným činem nezabránil Ezauovi v tom, že mohl přijmout své oprávněné dědictví. Svým vlastním charakterem se připravil o jeho přednosti a zodpovědnosti.

7. Na jakou starozákonní zkušenost se vztahuje Žid 12,18—21? 2 Moj 18,12—22

Když Mojžíš na hoře Sinaj přijímal přikázání, Pán Bůh se mu zjevil ve své majestátné moci. Lid pocítoval Boží přítomnost, ale i jeho nepřístupnost, a proto se bál. K Boží hoře se nesměl přiblížit ani člověk ani zvíře. Průvodní jevy ohně, tmy, mrákoty, vichřice, burácení a strašné síly rozdechvivaly i Mojžíše. Povšimněme si zjevného protikladu mezi tímto popisem a typickými prvky nové smlouvy: jistotou a volným přístupem k Bohu.

8. Co chce vyjádřit protiklad „přistoupili jste“ z Žid 12,22—24 s „nepřistoupili jste“ z v. 18—21?

Základní myšlenkou těchto veršů je: Nyní se můžeme skutečně přiblížit k Bohu. Nebeská svatyně není místem nahánějícím hrůzu, ale místem, kde přebývá samotný Bůh a ve slavnostním shromáždění jsou přítomni andělé i Ježíš Kristus. Je to místo milosti, ne strachu. A to všechno kvůli Kristově krvi, která nám umožnila spasení. V Žid 12,18—24 opět nacházíme kontrast mezi starým a novým, který jsme mohli vidět již v úvodu knihy. Pokud chceme najít správný vztah mezi starým a novým, nesmíme podceňovat staré, ani umenšovat hodnotu nového. Staré bylo dobré, ale nové je lepší právě tak, jak splnění a skutečnost převyší očekávání a předobraz.

Sinaj a Sion

9. V jakém smyslu jsme už přistoupili k nebeskému Jeruzalému? Žid 12,22: 10,19. 22; 11,1

Vírou se neviditelné stává skutečným. V listě Židům je obvyklé vidění skutečnosti opačné. Pro smysly se stal Sinaj základem náboženského života: hora byla obklopena oblaky a bylo slyšet zvuk Božího hlasu, který oznamoval jeho vůli. Pravá skutečnost je však neviditelná a přijímáme ji ne smysly, ale vírou. Vírou vstupujeme do samotné Boží přítomnosti a přibližujeme se k němu v naprosté důvěře v Beránka, který sňal naši vinu.

10. Co znamenají „duchové spravedlivých“ z Žid 12,23?

Názor, že slovo „duchové“ (ř. pneumata) znamená

nějakou domněle vědomou část člověka, schopnou samostatné existence mimo těla, nevyplývá ani ze slova samého, ani z jeho biblického použití. Taková představa se zakládá výlučně na předpojatých názorech těch, kteří věří, že určitá vědomá část přežívá tělo po smrti, a tento vlastní názor vidí ve slovech „duch“ a „duše“.

Křesťané se stávají dokonalými skrze víru. Pisatel se neobrací na spravedlivé mrtvé z minulosti, jako by byli skutečně shromážděni před „Soudcem“ všech lidí na „hoře Sionu“ v „nebeském Jeruzalémě“. Všichni budou souhlasit s tím, že jen v obrazném smyslu se živí křesťané mohou shromáždit před Božím trůnem, jak je to vylíčeno ve v. 22—24. V tomto smyslu nás pisatel vybízí, abychom „přistoupili se smělou důvěrou k trůnu Boží milosti“ (Žid 4,16). V tom samém obrazném smyslu nacházejí živí křesťané „všechny ostatní spravedlivé zesnulé, kteří již dosáhli cíle,“ (nový překlad) zde shromážděné. Jiný názor by odporoval ostatním biblickým výrokům o stavu člověka po smrti.

11. Jaká zodpovědnost je spojená s křesťanskou předností? Žid 12,25; 2,1—3

12. O jakém „otřesení“ hovoří verše 26—28?

Může se zdát jakoby církev měla padnout, ale ona nepadne. Ona zůstane, ale hříšníci na Sionu budou vytrženi, koukol bude oddělen od vzácné pšenice. Je to tragický zásah, a přece se musí uskutečnit!

Lepší město

13. Jaké praktické rady dává apoštol pro věřící tentokrát i dnes? Žid 13,1—7

14. Proč se můžeme na Ježíše vždycky spolchnout? Žid 13,8

15. Které požehnání je přístupné pouze křesťanům? v. 9—10

Snášejme Kristovo pohanění

16. Jak bychom měli odpovědět na Ježíšovu ochotu trpět „za bránou“? Žid 13,13

Jako Adam s Evou byli vyhnáni z ráje pro přestou-

pení Božího zákona, tak Kristus musel trpět za brambami svatého města. Zemřel vně, kde popravovali zločince a vrahy. Tam snášel trest, který měl dopadnout na hříšníka, jak to vhodně vyjadřují slova: „Kristus nás osvobodil od zlořečenství zákona, byl učiněn zlořečenstvím za nás“. Trpěl vně i proto, aby dal najevo, že svůj život dal nejen pro Židy, ale pro celý svět.

17. S jakou obětí bychom měli přistupovat k Bohu? Žid 13,15–16; 1 Petr 2,9; Zj 1,6

18. Co v sobě spojuje závěrečné požehnání? v. 20–21

Tato slova plná útěchy se spojují s požehnáním ze 4 Moj 6,24–26; 2 Kor 13,14; Řím 16,25–27 a Juda 24–25. Ústřední myšlenka listu Židům — „krev věčné smlouvy“ — se spojuje s výzvou k růstu a poslušnosti při následování našeho velekněze vírou.

Souhrn a naučení

Navzdory těžkostem a zkouškám, které jako křesťané prožíváme, máme jistotu, že Bůh s námi uskutečňuje svůj odvěký záměr. Vírou se těšíme už nyní z nebeských skutečností a vytrvale kráčíme v Ježíšových stopách do věčného města, které nám připravil.

Co pro mne znamená Ježíš? Kam až sahá moje věrnost Ježíši a jeho církvi? Jak se v mém životě projevuje poznání, že vírou přistupuji k „hoře Sionu“? Jsem ochoten ve své službě jít i „vně za tábor“? Anebo se moje působení omezuje jen na prostředí Božího lidu?